BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

kitle

YIL 10 KASIM 1983 SAYI: 265

SAHTE SEÇİMLERLE OLUŞAN PARLAMENTO GAYRİ MEŞRUDUR

Yerli yabancı hemen her sıradan demokratın sahte olduğunda birleştiği 6 Kasım seçimleri yapıldı. Seçmen en olumsuz şartlar altında dahi büyük çoğunluğuyla askeri alternatife hayır dedi ve def-i bela kabilinden oylarını sivil gördüğü partilere verdi. Gazetemizin baskıya yetişmesi gereği, bu yazımızı resmi sonuçlar açıklanmadan kaleme almak zorunda kaldığımız için, oyların dağılımını detaylı olarak ele alan bir inceleme yapmak imkanından mahrumuz. Bu nedenle böylesi bir incelemeyi –gereği kaldığı takdirde– ilerde ele almak üzere, burada genel bir değerlendirme yapmayı yerinde görüyoruz.

Altını bir daha çizmemiz gereken ilk husus, sonuçları ne olursa olsun bu seçimlerin sahte olmak özelliğinde hiçbir değişiklik olmadığıdır. Bu nedenle demokrasinin asgarisi açısından dahi bu seçimler ve sonuçları asla kabul edilemezler. Bir başka deyişle, ne seçimler meşrudur, ne de seçimler sonucu oluşan sözde parlamento. Çünkü en azından seçime katılmaları önlenen partilerin, bilhassa SODEP ve Doğru Yol'un seçimlerde yer almaları mümkün olsaydı, Cunta'dan icazetli bu üç partinin barajı aşıp parlamentoya girmeleri dahi söz konusu olamayacaktı. Bunun böyle olduğunu hem Cunta, hem Özal ve diğerleri, hem seçmen, hem de dünya kamuoyu gayet iyi biliyor. O zaman oluşacak parlamentonun bileşimi de şimdikinden tümüyle farklı olacaktı. Bu kadarı bile şimdiki parlamentonun, yani seçmenin seçmeyecek idiği fakat kendisine zorla dayatılan kimselerden oluşan meclisin gayri meşru olmasına yeter. Kaldı ki, SODEP ve Doğru Yol dahi seçimlere katılsalardı –böylesi eşyanın tabiatına aykırı olurdu, orası ayrı– bu halde dahi seçimlerin ve parlamentonun meşruluğu sağlanmış olmayacaktı. Çünkü bir seçimin ve sonunda oluşacak parlamentonun meşruluğunun asgari şartı, onların herkese ve her düşünceye, her siyasi görüşe açık olmaları ve eşit şartlar altındaki yarışma sonucu gerçekleşmeleridir. Oysa ne Cunta'nın kanunları, ne de keyfi uygulamaları buna imkan sağlamamaktadır. Üstelik keyfilik eski Danışma Meclisi'nin oluşturulmasındaki tutumları da aştığı için yeni parlamento bir tür danışma meclisinden başkası değildir ve burjuva demokrasisi açısından dahi tümüyle gayri meşrudur.

Bu, bizlerin ya da solcuların sözde parlamentoyu karalamak için ileri sürdükleri bir iddia değildir. Kapitalist Avrupa'nın hemen tamamı bu kanıdadır. Söz gelimi İsveç'te sosyal demokratlarla birlikte muhafazakarlar da Türkiye Parlamento'sundan gelecek temsilcilerin Avrupa Konseyi'ne kabul edilmemeleri doğrultusunda oy kullanacaklarını açıklamışlardır. Oysa Avrupa'da kendine demokrat diyen pek çoklarının Türkiye'de üç yıl boyunca insan hak ve özgürlüklerinin ayaklar altına alınmasına nasıl bigane kaldıkları bilinen bir olgudur. Böyleyken uluslararası denge politikalarındaki "Batı" çıkarları çok ağır basmadığı takdirde Türk Parlamentosu'nun Avrupa Konseyi'ne göndereceği delegasyonun reddedileceği kesindir. Hatırlatalım, bu bir kehanetse, bizim değil Cunta'nın baş şakşakçısı Metin Toker'indir!

"Şu veya bu nedenle seçmen oyunu kullanmıştır ve tercihini belli etmiştir, eğer iptal oylarının miktarı yarıdan fazla çıksaydı, ancak o zaman bu parlamento gayri meşru olurdu! Oysa sonuç böyle çıkmamış, iptal oyları % 5'e dahi ulaşmamıştır." diyen ve kendini demokrat sayan kimileri ise dehşetli yanılmaktadırlar. Çünkü oyunu kullanmayanlara para cezası getirildiği gibi, oyların iptal edilecek şekilde kullanılması suç olarak gösterilmiş ve bu konuda Cunta onun partileri, boyalı basın yoğun bir kampanya yürütmüşlerdir. Buna karşılık oy verilmemesinden veya iptal edilecek şekilde oy kullanılmasından yana olan sol siyasetlere ağır bir baskı uygulanmış ve onlar da ellerindeki illegal imkanlarla ▶

kısıtlı sayıda seçmene ulaşabilmişlerdir. Buna karşılık siyasetten enterne edilen eski siyasiler, ne Ecevit, ne Demirel en küçük bir açıklama yapmadıkları gibi en ufak bir imâda dahi bulunmamışlardır. Yine SODEP'in ve D. Yol'un yetkilileri boş oy verilmesi doğrultusunda ciddi bir çalışma yürütmemişler, seçmeni boş oy vermeğe açık açık çağırmamışlardır. Böyle olunca burjuva muhalefetin boş oy çağrısı fısıltı gazetesiyle yürütülmüş ve sonuçta dişe dokunur bir sonuç vermemiştir.

Kaldı ki seçim seçimdir. Yani amacı, seçmenin oyunu iptal etmesi değil, şu veya bu partiden birisine tercihini oyuyla belirtmesidir. Kitlenin inisiyaki davranışı, meseleyi fazla kurcalamadan oyunu herhangi bir parti için kullanmaktır. Türkiye'nin seçim geleneği topu topu 37 yıllıktır ve bu dönem içinde yapılan genel seçim sayısı 9'dur. İşte göreneği bu olan kitleden bilinçli bir şekilde boş oy vermesini veya sandık başına gitmemesini yüksek yüzdelerle beklemek bir hayli hayalcidir. Seçmen gene de askeri bir yönetime ve kendisine 3 yıldır yoksulluk ve baskıdan başkasını getirmemiş olan Evren Cuntası'na, yine kendisine en kolay gelen yoldan, ve öyle yaptığı zehabıyla hayır demek istemiştir.

Oy kullanmayan ve oyu iptal edilen seçmen sayısı yaklaşık 2,4 milyondur. Seyahat, hastalık vb. nedenlerle oy kullanmayanlar, 2500 TL'ye kıyıp seçime boş verenler, olağan iptal oyları, CHP ve AP'nin müfrit unsurlarının bilinçli boş oyları veya boykotları bu miktardan düşürüldüğünde geriye kalan solun boykotlarıyla, bilinçli Cunta'ya hayır oylarının toplamıdır. 2,4 milyon içinde bu miktarın ne kadar olduğu elde veri bulunmadığına göre bir tahmin meselesidir. Her şeye rağmen Cunta'nın seçim komedisini reddedip, Cunta partilerine oy vermeyen soldaki politikleşmiş seçmenlerin sayısıyla tüm ötekilerin aşağı yukarı aynı olduğunu varsayarsak 1,2 milyon gibi bir sayı elde ederiz. Buna hapishanelerdeki ve yurtdışındaki onbinleri eklersek ortaya çıkan manzara fazla memnunluk verici değildir. Çünkü solun potansiyelinin bu rakamla ifade edilenin üzerinde olduğu bilinmektedir. Ayrıca Cunta'ya karşı olan geniş seçmen kitlesinin özlemlerini sol temsil ettiği halde, ilerici-demokrat güçlerin birlikten yoksun olmaları nedeniyle Cunta'nın partilerini reddeden ileri seçmenlerin sayısı solun en kararlı unsurlarıyla sınırlı kalmıştır.

Demek ki Cunta'nın seçimlerini ona karşı mücadele platformu haline getirme görevinde devrimci-ilerici güçler istenilen başarıya ulaşamamışlardır. Bunun da şaşılacak bir tarafı yoktur. Çünkü solda yer alan siyasi hareketlerin büyük bir bölümü, ne kendi başına en ufak bir seçim çalışması yapmıştır, ne de solun ortak bir tavır alması ve bunun seçmenlere ulaştırılması doğrultusunda ısrarlı çabalara kulak vermiştir. Böyle olunca da pek çoklarının eskiden CHP'ye oy veren seçmenleri, şimdi onun yerine yakıştırdıkları Halkçı Parti'ye oylarını taşımışlardır.

Seçimin tek olumlu yanı seçmenin Cunta'yı istemediğini açıkça göstermesidir. "Cunta'ya hayır"ın bu pasif şeklini "MDP kaybetti, Özal kazandı, rejim sivilleşiyor ve demokratlaşıyor" diye yorumlamak, kasıtlı değilse feci bir yanılgıdır. Çünkü Evren Cuntası+MDP iktidarıyla Evren Cuntası+Özal iktidarı arasında nitel değişiklik anlamında hiç bir fark yoktur. İkisi de düpedüz faşist karakterlidir.

Gerçi Evren Özal'ı tasvip etmediğini seçime 5 kala açıkça ilan etmiştir. Ama Cunta Özal'ın seçime katılmasına engel olamadığı gibi seçimler sonrasında da ona bir "iyilikte" bulunmamıştır. Çünkü Cunta kendi favorisi MDP'nin böylesine rezil olacağını hiç beklemiyordu.

Bu nedenle de seçim sonuçlarının belli olmasından sonra Cunta'nın bu sonuçlara nasıl bir tepki göstereceği merakla beklenmeye başlandı. Şimdi acaba Özal nasıl yola getirilecekti? Bazıları, özellikle yabancı çevreler veto sırasının Özal'ın seçilmiş milletvekillerine geldiğini öne sürmekteydiler.

Ancak Evren pek çoklarını şaşırtan bir tornistanla Özal'ın hakkını Özal'a vereceğini açıkladı. Ve böylece Özal dahil "Batı"cı bir kısım çevreler derin bir oh çekerek rahatladılar: Türkiye'de demokrasi kurtulmuştu!

Bu noktada Özal'ın son zamanlarda unutturulmağa çalışılan kimliğini kısaca hatırlatalım. Özal'ın seçimlere katılabilmesini mümkün kılan başlıca neden, arkasındaki Washington desteğidir. Özal'a yeşil ışık yakılmazsa Cunta'nın ardındaki ABD desteğinin yeniden gözden geçirilmesi gerekeceğini belirterek, Cunta'ya, Özal'a ilişmemesi doğrultusunda açıkça ikazda bulunmuşlardı. Şu anda ABD emperyalizminin Türkiye'deki 1 numaralı adamı Özal'dır.

Aynı Özal Friedmancı ekonomik politikanın Türkiye'deki en bağnaz uygulayıcısıdır. Cunta'nın daha darbenin ilk gününde tüm eski politikacıları tasfiye ederken Demirel'in 1 nolu adamı Özal'ı büyük yetkilerle ekonominin başına getirmesi boşuna değildir. Cunta'nın zorbalığı elbette ki generallerin sadistliğine bağlanamaz. Özal'ın kemer sıktırma politikası ile Cunta'nın zalimliği arasında, bire bir olmasa bile çok yakın paralellik vardır. Özal'ın, tasarruf gerekçesiyle, çalışan yığınları kısa bir sürede fukaralaştırma politikasının başlıca garantisi Cunta'nın sopası olmuştur.

Şimdi Özal ekonomi politikasında eski görüşlerini muhafaza ederek "iş başına" geliyor. Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik durum Özal'a ortodoks bir monaterist politika uygula-

(Devamı 19. sayfada)

«Burjuva Muhalefet» Efsanesi

Cunta'nın demokrasiye geri dönüleceği vaadinin kocaman bir yalan olduğu, demokrasiye dönüş programı adı altında sahneye konan soytarılık sonucu pek çok burjuva çevrelerin de kafasına dank edip, sol literatürde moda deyimiyle "burjuva muhalefet" biraz hareketlenince, kimi sol çevrelerde de başka türden bir hareketlenmedir başladı. TKP olayı, Cunta'nın nitelik değiştirip faşistleşmesi olarak değerlendirdi ve geçmiş politikasını değiştirip "ulusal demokrasi" adı verdiği bir rejimi Cunta'ya alternatif olarak öne sürdü. TKP'nin bu yeni tutumunu önceki sayılarımızda gözden geçirdik. Bu yazımızda ise kendini "radikal sol" gören soldaki bir başka hareketin "burjuva muhalefet"e ilişkin görüşlerini ele alacağız.

Devrimci Yol mensupları tarafından yayınlanan Demokrat Türkiye dergisinin 21 inci sayısında "burjuva muhalefet" konusuna ilişkin yazıların tamamında işlenen tem'a şöyle özetlenebilir.

Türkiye toplumu geleneksel olarak devlete karşıdır. Burjuva siyasetler bu olguyu şimdiye değin kendi çıkarları doğrultusunda maharetle değerlendirmeyi ve böylece kitlelerin coşkulu desteğini sağlamayı bilmişlerdir. Şimdi de Cunta'ya karşı demokrasi mücadelesini aynı motifli, yani Türkiye toplumunun devlete ve orduya karşı tarihsel tepkisini kullanarak, burjuva muhalefet olarak yürütmektedirler. Devrimci demokratik güçlerin ise şu sırada toplumsal ve siyasal etkinlikleri son derece kısıtlıdır. Şayet sol güçler demokrasi mücadelesine gereken önemi vermezlerse, kendi demokrasi anlayışlarını öne sürerek, devlete karşı olan Türkiye toplumuna yeni bir demokrasi anlayışı sunmazlarsa –ki bu kimi yerde sosyalist demokrasi olarak adlandırılıyor– siyaset sahnesinde tümden devre dışı kalacaklardır. Bu nedenle devrimci demokratik güçler ellerini çabuk tutmalı ve Türkiye toplumunun tarihi özlemlerini dile getirecek bir demokrasi anlayışıyla ortaya çıkarak meydanı burjuva muhalefete bırakmamalıdırlar.

Demokrat Türkiye'nin aynı sayısında Çanakkale mahkumları tarafından kaleme alındığı belirtilen açıklama ve mektupların, dergi yazarlarını bir hayli heyecanlandırdığı ve etkilediği anlaşılıyor. Bu nedenle de, aman tren kaçıyor psikolojisiyle, demokrasi mücadelesine sahip çıkmanın önemi vurgulanıyor. Yığınların burjuva muhalefetin peşinden sürüklenmelerine mani olmak, onları sosyalist demokrasiye yönlendirmek gibi halisane niyetleri alkışlamamak mümkün değil. Ancak bunun nasıl gerçekleşeceği konusunda Demokrat Türkiye yazarlarının ördükleri kaneva eleştirel bir gözden geçmeye tabi tutulduğunda, niyetin tüm halisaneliğine rağmen, bu öngörülen politik tutum benimsendiğinde, istenilenin aksine ve asıl işte o zaman solun siyaset sahnesinde devre dışı kalması, dahası burjuva muhalefetin arabasına koşulması tehlikesinin bulunduğu ortaya çıkıyor.

Burjuva muhalefet D. Türkiye gazetesini böylesine derinden etkilediğine ve uyardığına göre, önce onun ne menem bir muhalefet olduğuna bakmak, bu nedenle 12 Eylül'den bu yana olup bitenleri kısaca hatırlatmak gerekiyor.

ÜÇ YIL BOYUNCA BURJUVA MUHALEFET NE YAPTI?

Burjuva muhalefetin* CHP kanadı 12 Eylül darbesini bir ölçüde buruk karşılamakla birlikte içindeki fraksiyonların kimi sözcüleri, başta G. Sekreter Üstündağ olmak üzere resmen darbeyi onaylamışlar ve böylesinin daha isabetli olduğunu ifade etmişlerdir. Burjuva muhalefetin AP kanadı ise kendisinin başta olduğu bir hükümetin iskat edilmesini içine sindirmemiş olsa bile, Cunta'nın ilk ağızda, kendi yapmak istediklerini büyük bir ehliyetle yerine getirmesinden basbayağı memnun olmuştur. Kaldı ki generaller daha ilk günden kurnaz davranmasını bilmişler ve en kısa zamanda demokrasiye dönüleceğini vaad ederek burjuva muhalefetin, muhalefet etmemesini sağladıkları gibi, onun çoğunluğunun onayını dahi kazanmışlardır. Burjuva muhalefet, partiler kapatılana kadar, demokrasiye geri dönüleceği vaadine inanmış, anarşi ve teröre son verildikten sonra askerin kışlaya çekilerek –aynı 12 Mart döneminde olduğu gibi– siyasetin sivillere, yani kendilerine teslim edileceği varsayımıyla davranmıştır. Bu nedenle AP kanadı Cunta'nın tüm icraatlarını memnunlukla izlemiştir. CHP'nin Ecevit grubu ise aynı 12 Mart sonrasında olduğu gibi parsayı toplamak amacıyla Arayış dergisi vasıtasıyla burjuva demokratik haklar için son derece kısıtlı ve sansürlü bir girişimde bulunmuştur. Ancak Cunta bu kadarına da tahammül etmemiş, Arayış'ı iki üç kere yasaklamadan sonra temelli kapatmış, Ecevit'i de bir kaç defa hapise sokup çıkardıktan sonra susturmasını bilmiştir. Ondan bu yana burjuva muhalefetin CHP kanadından, Cunta'ya muhalefet için tek bir ses, tek bir seda çıkmış değildir. Ne zaman ki Cunta siyaset sahnesi-

* D. Türkiye burjuva muhalefeti AP-CHP ikilisi şeklinde somutladığı için biz de yazımızda bu kavramı aynı kapsam içinde kullanıyoruz.

nin perdesini aralamıştır, CHP'nin Cunta'ya muhalefeti, onun empoze ettiği Calp partisini kabul etmeyip Sodep'le ortaya çıkmak şeklinde somutlanmıştır. Bu da doğaldır. Çünkü Cunta demokrasiye dönüleceğini vaad etmiştir. CHP'lilerin büyük bir bölümü bu yalana yıllarca inanmışlar veya inanmış görünürlerse Cunta'nın da kendi yalanına zamanla inanabileceği ve siyaseti sivillere devredebileceğini ummuşlardır. Sonunda beklentileri çıkmamıştır ve darbeden üç yıl sonra, şimdi Sodep vasıtasıyla Cunta'ya karşı muhalefete başlamışlardır. Ancak bu muhalefetin başlıca saiki, siyasetin, onun "sahibi asli"lerine devredilmemesidir. Sivilleşmeyi öngörmesi açısından bu saik olumlu bir işlev görmekle birlikte demokratik hak ve özgürlüklerin savunulması konusunda Sodep'in son derece ürkek davranması hiç de burjuva muhalefet lehine bir puan değildir.

Ecevit ve ekibinin, "bu Anayasa varken sosyal demokrat nitelikli bir parti kurulamaz" gerekçesiyle bir kenarda oturması ve bekle gör taktiği izlemesi fiilen Cunta'ya karşı burjuva muhalefetin içinde dahi yer almaması demektir. Üstelik ortada, Ecevit'in resmi açıklamaları, yani neden böyle davrandığının kendi gayretiyle gerçekleştirilmiş bir somutlanması da yoktur. Ne kadar kişiye ulaştığı meşkuk fısıltı gazetesiyle Ecevit'in tutumu belirlenmektedir. Buna da –kendisi Cunta'ya muhalif bile olsa– muhalefet denemeyeceği açıktır. Bu anlamda demokratik hak ve özgürlüklere daha saygılıymış, onlara daha büyük değer veriyormuş gibi gözüken Ecevit, Sodep'çilerden daha da geri bir konumdadır. Sodep'çiler, parti kurma girişimleriyle Cunta'nın demokrasi düşmanı çehresinin daha geniş kitleler tarafından teşhis edilmesine katkıda bulunarak, burjuva muhalefet kapsamında kısıtlı da olsa bir işe yaramışlardır.

Özetlersek burjuva muhalefetin CHP kanadı, Cunta'ya, onun hoyratlıklarına karşı en temel insan hak ve özgürlüklerini, en primitif burjuva demokratik hakları savunmak, bu konuda mücadele vermek bakımından son derece kötü bir imtihan vermiştir ve vermeye de devam etmektedir.

Burjuva muhalefetin AP kanadı ise bu konuda çok daha fazla şaibelidir. Bu muhalefetin önderlerinden H. Cindoruk, devletin ne menem zorba bir devlet olduğunu en hayvanca tescil eden anayasanın temel hak ve özgürlükler bölümünü kesinlikle onayladıklarını açıkca ifade etmiştir. "Türkiye toplumunun devlete karşı tarihsel tepkisini" kendi muhalefetine kazanmanın yolu mudur bu? AP şefleri de, aynı CHP'liler gibi uzun süre siyaset alanının, dikensiz gül bahçesi haline getirildikten sonra kendilerine teslim edileceği hayaliyle yaşamışlardır. Ne zaman ki anayasa kendilerine ilerdeki siyaset sahnesinde yer almalarını yasaklamıştır, o zaman, o da el altından, siyasette bizim borumuz öter demeye gelen girişimlerde bulunmuşlardır. Onun üzerine de Cunta kendilerini sert tedbirlerle susturmuştur. Şimdi Cunta'ya karşı muhalefeti Doğruyol Partisi kanalından sürdürmeye çalışmaktadırlar. Ne ki bu muhalefetin demokratlıkla en ufak ilişkisi yoktur. Doğruyol Partisi'nin en basit demokratik bir talebi olmadığı gibi D. Türkiye gazetesinde Demirel'e ve diğer AP'lilere atfen yayınlanan mektuplardaki Cunta'ya yönelik eleştirilerin çok dar bir çevre içinde kaldığı ve demokratik işlev görmediği muhakkaktır.

Yahut da burjuva muhalefetin –hakkını verelim– tek bir demokratik talebi vardır: Kendilerinin seçimlere katılmaları hakkının tanınması. Bunu da istemelerinin nedeni çok demokrat olduklarından değil, bir genel seçimlerde seçmenlerin çoğunlukla eski alışkanlıklarını sürdüreceklerine emin olduklarındandır. Oysa bir genel seçimin gerçekten demokratik olabilmesinin yegane ölçütü, o seçimlere komünistler,küçük burjuva radikalleri, Kürt siyasetleri, dinciler vb. her siyasi akımın katılabilmesidir. Ama böylesi bir seçim hakkını ne Sodep savunur, ne de Doğruyol. Ve ilerde de savunmayacakları kesindir. Burjuva muhalefetin konumu ve durumu ne bir eksik, ne bir fazla aynen böyledir.

TOPLUM VE DEVLET KARŞI KARŞIYA

Peki, D. Türkiye böylesine kusurlu ve kabahatli bir burjuva muhalefeti neden gözünde o kadar büyütmektedir?

Çünkü D. Türkiye herşeyden önce "Türkiye Toplumunu" ve devleti yanlış bilmekte ve yanlış değerlendirmektedir. D. Türkiye'nin sözünü ettiğimiz sayısındaki imzasız başyazıda "Türkiye toplumu" ile "devlet" arasındaki ilişki şöyle tespit edilmektedir.

"AP ve CHP çevrelerini tutumlarında ısrarlı kılan şeyin kaynaklarını bulmak, bilmek zorundayız. Bu da ordu ile Devletle Türkiye toplumu arasındaki çatışmadır. Toplumun ordu ile devlet ile hesaplaşma arzusudur."

"Türkiye toplumunun asker-sivil elit kesime ve onların devletçiliğine karşı, tarihten gelen bir kendisini ispat çabası vardır. Seçimle de olsa, oy mekanizması ile de olsa, Toplum bir biçimde Devlete karşı bağımsız varlığını, kişiliğini koymaya göstermeye çalışıyor. İşte düzen partilerinin üzerine oturduğu güç toplumun bu tarihsel özellikleridir. Ve onlar çok iyi biliyorlar ki eğer kendileri olmazsa bir başkaları bu enerjiyi, bu gücü bir başka yere götürürler." (D. Türkiye, sayı 21, sf.2)

D. Türkiye'ye göre "Türkiye toplumu" bir yandadır, "devlet" öte yanda. Ve "Türkiye toplumu" tarihsel olarak devlete hınç duymaktadır. Sadece yukardaki alıntılarda değil, yazının tamamında ısrarla "Türkiye toplumu" deyiminin kullanılması, bunun bilerek böyle yapıldığı izlenimini vermektedir. Gerçi aynı derginin öteki yazılarında Türkiye toplumu yerine "Türkiye

halkı" deyimi de kullanılmaktadır. Egemen güçlerin literatüründe ve de bundan etkilenen pek çok kimsede "toplum" ile "halk" kavramları aynı anlamda kullanılsa bile, sosyalist literatürde **halk** kelimesi genellikle emekçileri, çalışan kitleleri temsilen kullanılır. Ancak D. Türkiye'deki yazıların hiçbirisinde toplum ya da halk kavramlarının neyi kastettiğini gösteren en ufak sınıfsal bir ima dahi bulunmadığı için, biz her iki deyimin de –yazıların bütünlüğünü göz önünde tutarak– **toplum** anlamında kullanılmış olduğu görüşündeyiz. Zaten başyazıda ısrarla ve ısrarla Türkiye toplumu denilmesi, D. Türkiye'nin bu toplumun **tarihsel** olarak devlete karşı olduğu yolundaki tespiti için yegane ifade şeklidir. Çünkü toplum, her çağdaki insan topluluklarını adlandırabilecek bir kelimedir. Bu gün kapitalist düzende toplum **millet** olmuştur. Bu nedenle millet kelimesini sözgelimi Osmanlı dönemini de kapsayacak şekilde "tarihsel olarak" kullanmak mümkün değildir. Aynı şekilde "Türkiye halkı" deyimi de, "tarihsel olarak" kullanılabilme esnekliğini içermektedir.

Acaba D. Türkiye böylesi bir ifade kolaylığı oluyor diye mi kullanmaktadır bu kavramları? Hiç sanmıyoruz Çünkü bu kavramların kullanılmasıyla D. Türkiye'nin devlete bakış açısı son derece uyumlu. Sosyalizme az çok aşina herhangi bir kimse D. Türkiye'nin devleti toplumun üstünde gören yukardaki tespitini bir ölçüde hayretle okumuştur. Çünkü bilinir, devleti ezelden beri toplumun üstünde, sınıflar üstü gösteren, iktidarı ellerinde tutan egemen güçler olmuşlardır. D. Türkiye yazarının bu basit gerçeği bilmeyecek kadar amatör olduğu düşünülemez. Zaten yazar devleti, sınıflar üstü görmek noktasında egemen güçlerin tanımıyla birleşse bile, neden böyle gördüğü noktasında onlardan ayrılmaktadır. Egemen güçler devletin, kendi iktidarlarını koruyup, sürdürmeğe hizmet eden bir baskı mekanizması olduğunu gizlemek ve onun toplumun tüm fertlerine adil davrandığı izlenimini vermek için, devleti sınıflar üstü, toplum üstü gösterirler. Onun içindir ki, devlet yüzyıllar boyu bu ülkede "halkın babası" olarak gösterilmiştir. Bu yutturmacaya göre, devlet, tıpkı evlatlarına eşit ve adil davranan bir baba gibi toplumun fertlerine de aynı davranışı gösterir.

Oysa D. Türkiye'nin yaklaşımı tam tersinedir. Ona göre devlet tüm toplumun üzerine çöreklenmiş bir zorbalık aygıtıdır. Yani D. Türkiye'nin devleti de bir bakıma toplumun tüm fertlerine –"asker sivil elit kesimi" dışında– adildir. Ama bir noktada: Zorbalık uygulamakta. (Asker-sivil elit kesimin devleti ellerinde tuttukları argümanı, bu gücü nasıl ele geçirdikleri ve muhafaza ettikleri yazıların hiçbirisinde açıklanmadığı için, "toplumun üstündeki devletin" tümden havada kalmaması için başvurulmuş bir yakıştırma izlenimi veriyor.)

Devletle toplum arasındaki ilişkinin böyle belirlenmesinin ne gibi gerekçeleri ve sonuçları olabilir? Yazımız açısından önemli olan nokta budur.

BURJUVA MUHALEFETİN "BAŞARISI"!

Birinci gerekçe D. Türkiye'nin, DP-AP'yi 1946'dan beri, CHP'yi ise 1970'den beri **devlete karşı hareketler** olarak görmesidir. Oysa bunların her ikisi de burjuva partileridirler. Yığınlar geleneksel olarak devlete karşı, burjuva partileri de devlete karşı, o halde toplumun tümü devlete karşı! İşte D. Türkiye'nin devlet-toplum ilişkisini belirlemekteki mantığı budur. Ona göre DP-AP de CHP de zalim devletin karşısında mazlum yığınların savunucularıdırlar. Bu gün de Cunta'nın şahsında temsil edilen devlete karşı çıkarak yığınların tarihsel devlet düşmanlığına tercüman olmaktadırlar. Demokrat Türkiye'nin anılan sayısındaki tüm yazılarda ağız birliği edilmişçesine kitlelerin önce DP-AP sonra da CHP'yi **coşkuyla** desteklediklerini ısrarlı bir şekilde öne çıkarmaları, Demirel'in, "Batı"nın vurdumduymazlığına karşı "Türkiye'nin NATO'da kalamayabileceği" şantajının "son derece saygıdeğer ve parlak bir tavır alış tarzıdır" diye selamlanması, Sodep ve Doğruyol'un Cunta'ya karşı direnişlerinin adeta hayranlık ve gıpta ile karşılanması, bütün bunlar boşuna değildir, devlete karşı çıkmış olmaya –ki aslında bu bir illüzyondur ve yazımızın bir diğer bölümünü oluşturacaktır– Demokrat Türkiye tarafından verilen, hem de hiç hakedilmemiş primlerdir. Gerçi D. Türkiye yazarları, şimdiye kadar bu partiler tarafından mobilize edilen toplumun devlete duyduğu tarihsel tepkinin bundan sonra da onların tekeline bırakılmaması gerektiğini, şimdi devrimci demokratik güçlere bu konuda büyük görev düştüğünü, devlete karşı tepkinin bir burjuva demokrasisi uğruna değil, kendi demokrasi anlayışları doğrultusunda –ki buna bazan "sosyalist demokrasi" de deniliyor– seferber edilmesi lüzumuna dikkati çekerek, meydanın bu partilere bırakılmaması gerektiğini de dile getiriyorlar. Ne ki, bu öneri, aynı potansiyele, toplumun tarihsel devlet düşmanlığına, burjuva partileriyle rekabet ederek oynamak gerekçesinden kaynaklandığı için, bu konuda D. Türkiye'ye göre son derece başarılı olmuş DP-AP ve CHP'ye hayranlık duymaya ve sonuçta da onları bir bakıma taklit etmeye varıyor. Bu noktayı ileride yeri geldiğinde daha açacağız.

DEVLETSİZ BİR DEMOKRASİ

D. Türkiye'nin devleti toplumun üstünde görmesinin ikinci ve asıl önemli olan gerekçesi ise toplumun değil, bizzat kendinin

devlete karşı beslediği kin ve hınçtır. Cunta'nın şahsında somutlanan bu günkü T.C. devletine kin ve hınç duymak hem anlaşılır bir şeydir, hem de çok haklıdır. Ama burada kalmayıp da bu hınç ve kin duygusuyla, devletin hangi türlüsü olursa olsun hepsini reddetmek noktasına gelindi miydi olayın çehresi –hatta özü– değişir. Ve D. Türkiye'nin bütün yazılarından çıkan tek bir sonuç vardır. O ne türden olursa olsun devletin kendisine karşıdır.

Marksistler de kategorik olarak devlete karşıdırlar. Çünkü her devlet bir baskı aracıdır ve aynı zamanda hümanist olan marksistlerin bir baskı aracına sempati duymaları mümkün değildir. Ama onları bu konuda anarşistlerden ayırdeden başlıca fark, ne kadar hoşlanılmazsa hoşlanılmasın sınıfsız komünist topluma varan yolda sönümlenip gidene dek devletin varlığını toplumsal bir zorunluluk olarak koruyacağını bilmeleridir. Halk demokrasisi de olsa, sosyalist demokrasi de olsa devlet, proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirecek mekanizma olarak var olacaktır, ondan da öteye emperyalist komploları ve karşı-devrim girişimlerini ezebilecek kadar güçlü olmak zorunda olacaktır. İşte önce bilimsel olarak belirlenmiş, sonra da sosyal pratik tarafından doğrulanmış olan bu gerçekten yola çıkan marksist-leninistler, emekçi yığınlara karşı baskıyı temsil eden burjuva devlet mekanizmasını ortadan kaldırmakla birlikte bu sefer onların hizmetinde olacak, onların kendilerinin direkt katılımıyla gerçekleşecek bir devlet mekanizması oluşturmak gerektiğinin bilinciyle, daha muhalefet günlerinden itibaren politikasıyla, örgütlenmesiyle bu doğrultuda davranırlar.

D. Türkiye yazarları devrimci-demokratik güçlerin kendi demokrasi anlayışlarından sözederlerken bu demokraside devletin ne gibi bir konumu ve yeri olacağını açıkça dile getiremiyorlar ama, yazıların mantığından çıkan sonuç, bu demokraside devletin olmayacağı, en azından göze gözükmeyecek, topluma baskı yapmayacak ölçüde güçsüz olacağıdır. Çünkü D. Türkiye'ye göre kitleleri kazanmanın başlıca motifi toplumun –ya da halkın– devlete olan tepkisini iyi değerlendirmektir. Bunu başarabilmenin en iyi yolu ise, aynı mantığa göre devlete topyekun karşı çıkmak, onu reddetmektir. Aksi halde yani kitlelere, burjuva partilerinin savunduklarından farklı bir demokrasi anlayışı götürülürken bu demokraside de bir devlet olacağı, hem de proletarya diktatörlüğünün –şu veya bu çeşidini– temsil eden bir devlet olacağı söylendi miydi işler daha baştan sarpa sarabilir! Meselenin bu yanı pratiğe ilişkindir ama çok önemlidir. D. Türkiye' ye göre madem ki "Toplum" devlete tepki duymaktadır, bu topluma –ya da halka– şimdikinden farklı da olsa devletli bir düzeni savunarak yola çıkmak, daha baştan burjuva partileri karşısında yenilgiyi kabul etmek olur. Zaten Demokrat Türkiye' nin kendi demokrasi anlayışında devletten hiç bahsetmeyişi, sosyalist demokrasiyi getirecek olan güçlerin, bunu hangi örgütlenmeyle, nasıl becereceklerine hiç değinmemesi, sadece böyle bir demokrasinin meziyetlerinin kitlelere anlatılmasıyla yetinilmesi –kim, nasıl anlatacak orası meçhuldur– ve nihayet, sosyalist demokrasiyle yetinmeyip "kendi özgün demokrasi anlayışıyla.. ve hepsinden önemlisi sosyalist demokrasiyi yeni bir hayat tarzı perspektifi ile birleştirerek" (altını biz çizmedik!) yola çıkması, bütün bunlar biraraya getirildiğinde D. Türkiye'nin "kendi özgün demokrasisi"nde devletin yeri olmadığı görülür.

Bilhassa yukardaki cümle, yani "sosyalist demokrasinin yeni bir hayat tarzı perspektifiyle birleştirilerek özgün bir demokrasi anlayışı" yaratılması fikri son derece çarpıcıdır. Bu gün sosyalist demokrasi kimsenin meçhulü değildir. Çünkü sosyalist ülkeler topluluğu yaşayan bir realitedir. Şayet D. Türkiye yazarının sosyalist demokrasiden kastı varolan sosyalizm –veya kendine özgün şartlarından ötürü mevcut sosyalist ülkelerden herhangi birisinin uygulaması– olsaydı, önerisinin açıklığa kavuşması açısından, illa yer tasrih etmeye de gerek kalmaksızın daha somut yaklaşımlarda bulunabilirdi. Kaldı ki bizim bu analizimize dahi gerek bıraktırmayacak açıklığı D. Türkiye yazarının kendisi getiriyor. Çünkü o sosyalist demokrasinin –varolanı mı, yoksa soyut mu, onu da bilemiyoruz– "yeni bir hayat tarzı perspektifiyle birleştirilmesini" istiyor.Bu noktaya "toplumun devletle hesaplaşması"ndan sonra gelindiğine göre, ve de sosyalist demokraside, ister Büyük Ekim Devrimi öncesindeki tasarlananında olsun, ister bugünkü uygulamalarında olsun devlet varolduğuna göre, "yeni bir hayat tarzı perspektifi"nden kastedilenin "devletsiz bir hayat tarzı" olduğu ortaya çıkıyor.

Devletsiz "bir hayat tarzı perspektifi"ni, Türkiye toplumunun devletle olan tarihsel tepkisi ve onunla hesaplaşma arzusu hipotezi üzerine inşa eden Demokrat Türkiye yazarları asıl ilk başta bu tespitlerinde, hem de dehşetli yanılıyorlar. Bunda Cunta'nın sola yönelttiği barbarca saldırının payı olduğu düşünülebilir. Gerçekten 12 Eylül sonrasındaki sistematik işkenceden sayısız idamlara, insan avlarından, hapisanelerdeki zulme varana değin, son derece yaygın hayvanca uygulamalar hepimizde Cunta'ya karşı büyük bir kin ve hınç duygusu oluşturmuştur. D. Türkiye yazarları, belki de bu psikoloji ile böylesine zorba bir yönetimin tarihsel, sosyal sebeplerini ve menşeini bulmağa çalışırlarken kendi özgül durumlarını toplumun tümüne ve de devletin her türüne şumullendirmektedirler. Böyle olunca da

büyük bir yanılgıya düşmektedirler.

İsabet ki yanılmaktadırlar. Yoksa toplumun tümü, her türden devlete karşı olsaydı işimiz dehşetli zorlaşırdı.

KİTLELER VE DEVLET

İlkönce Demokrat Türkiye yazarlarının "Türkiye toplumu" nun karşısına koydukları "devlet"i, o tepedeki yerinden indirip "toplum"un içinde ayaklarını yere bastıralım. Toplumun bir bölümünü oluşturan egemen güçler, yani sömürücü sınıf ve tabakalar kategorik olarak şimdiye kadarki devletlerin hiçbirisine karşı olmamışlardır. Somut olarak da bu gün Türkiye'de var olan devletten –ve onun tarihi geçmişinden– son derece hoşnutturlar. Çünkü bu devlet onların devleti, onların tepede olduğu sömürü ve baskı düzeninin başlıca aracı ve garantisidir. Onlar somut olarak sadece bir tür devletten, emekçilerin kendi devletlerinden dehşetli nefret ediyorlar. Ve bu nefretlerini de her vesile ile yaşayan sosyalizme en aşağılık kavramlarla saldırarak, bıkmaksızın açığa vuruyorlar.

Söyledikleri aynen şunlar:

"Kendilerine yönelik eğilimlerde dile gelen şeyin, Türkiye halkının nadiren söze dökülmüş, örtülmüş siyasi bilincinin odağına asırların deneyiyle yerleşmiş olan "devlet" kendilerini bu devletle özdeşleştirmiş "devletliler zümresine" – tepki olduğunu – en azından son yarım yüzyılın siyasi tarihiyle biliyorlardı. 1946'dan 1977' ye kadar halk kitlelerinin çoşkulu desteğiyle iktidara gelen bu siyasi gücün, halkın bu tarihsel tepkisine açık veya artık seslendiğinin, böyle bir mesajı verdiklerinin bilincindedirler."

"Yakın tarih boyunca bu tepki potansiyeline seslenen siyasi hareketler (DP-AP ve 1970'lerin CHP'si).... o yüzden de çoşkuyla benimsenmektedir." (a.y. sf. 4)

"...DP-AP geleneği denen şeyin, Türkiye halkının otoriter devlet düzenlerine karşı, kendisini şekillendirecek bir hamur gibi gören siyasal anlayış ve müdahelelere karşı duyduğu derin tepkiyi anlama, onu yönlendirme başarısı diye özetleyebiliriz."

"....CHP, Inönü'yü deviren ve 12 Mart askeri müdahelesine açıkça karşı çıkan yeni lideri Ecevit'in şahsında halk kitlelerinin coşkuyla etrafında toplandığı bir parti oldu. CHP'yi 1973 ve 1977 seçimlerinde en büyük parti yapan coşkulu halk desteğinin bu yöneliminde "1946 ruhu"nun bir tekrarını, aynı saikleri görebiliriz." (a.y., sf. 13)

Acaba gerçekler böyle mi? Yani bu partiler seçmenin oyunu aldılarsa bunun nedeni, toplumun devletle hesaplaşma arzusu ve de söz konusu partilerin buna uygun bir politika izlemeleri mi? Tarafsız bir gözlem bu varsayımın kocaman bir illüzyon olduğunu hemen açığa çıkartmaktadır. Bir kaç somut örnek D. Türkiye yazarlarının nasıl feci halde yanıldıklarını göstermektedir.

DP-AP ve DEVLET

Demokrat Türkiye yazarlarına göre 1946-1950'de halk "coşkuyla" DP'yi iktidara getirmiş, çünkü DP toplumun devlete karşı tepkisini ustaca kullanmasını bilmiş. Coşku gibi 14 Mayısçıların kullandığı kelimeleri bir kenara bırakırsak, DP seçmenin oy desteğini almıştır 1950 seçimlerinde. Ama bunun başlıca saiki kitlenin 27 yıldır kemalist diktatörlükten çektikleri olmuştur. Özellikle 2. Dünya harbi sırasında kıtlık, açlık (süpürge tohumundan ekmek) zorbalık ve keyfi uygulamalar (yol vergisi, angaryası vb.) seçmenin çoğunluğunun DP'ye oy vermelerinde başlıca rol oynamıştır. DP'nin bu dönemdeki başlıca sloganının "Yeter, söz milletindir!" olduğuna bakıp seçmenlerin "artık sözü biz söyleyeceğiz" diye DP'ye oy verdiklerini sanmak, Türkiye insanını hiç tanımamak demektir. O günlere kadar söz hakkı hep Çankaya'nın olduğu için ve Çankaya halka çok çektirdiği için, ilk defa kendisine başka bir alternatif sunulan kitleler, Çankaya'dakini değiştirmek istemişlerdir, o kadar.

Üstelik Çankaya'ya yeni talip olanlar, M.Kemal'in en has adamlarından ve onun son başvekili Celal Bayar başta olmak üzere geçmişin en halis devletlularından oluşmaktaydı. Seçmen bu ekibe oy verdiyse devlete karşı olduğundan değil, kendisiyle devlet arasındaki ilişkilerde daha vaatkâr gördüklerinin Çankaya'da oturmaları için oy verdi. Üstelik seçmenin önemli bir bölümü (% 40'ı) yani handiyse yarıya yakını Kemalist diktatörlüğün somut uygulayıcısı CHP'ye sahip çıktı. Bu mudur toplumun tarihsel olarak devlete duyduğu tepkinin tezahürü? Dahası, o dönemin seçimlerine katılan ve hepsinden daha çok devlete karşı olmayı manipüle edebilecek "parlak" bir burjuva siyasetçisi daha vardır. Bölükbaşı! CHP'ye saldırmakta DP'den daha da ileri gidiyordu. Ama büyük ölçekte oy toplayamadı. Neden? Çünkü kadrosu DP kadar "devletluları"yla dolu değildi ve devletin başına geçebilecek çapta bir siyaset olarak kitlelere güven vermiyordu. (Burada o dönemin sosyo-politik tahlilini yapmıyoruz. Sadece DP'nin sağladığı oy desteğinin iddia edildiği gibi olup olmadığını araştırıyoruz.)

Gazetemizin sınırlı sayfa sayısı bakımından oldukça fazla yer kaplayacak olan bu yazımızı ikiye bölmeyi yerinde bulduk. Aralık 1983 tarihli gelecek sayımızda yayınlanacak ikinci bölümde "burjuva muhalefet ve toplumun devlete olan tepkisi" meselesi, DP-AP, CHP, TİP, 27 Mayıs, son "anayasa referandumu" vb. olgularla ve olaylarla açıklığa kavuşturulmakta, daha sonra halkla devlet arasındaki ilişkilerin gerçek veçhesi ele alınmakta, bugün büyük önemi olan demokratik hak ve özgürlüklerin savunulmasını önemsemeyip, sadece "sosyalist demokrasi" edebiyatı yapmanın nasıl solu tecrit ede-

(Devamı 19. sayfada)

Yuri Andropov'un SBKP MK'nde Parti Emektarlarıyla Düzenlenen Toplantıda Yaptığı Konuşma

Ağustos ayının 15'inde SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Yuri Andropov ve diğer bazı Parti yöneticileri Merkez Komitesi'nde yaşlı parti emektarlarıyla görüşerek Sovyetler Birliği'nin sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmesi ve özellikle gençliğin eğitimi üzerinde görüş alış verişinde bulundular. Bu toplantıda Yuri Andropov'un yaptığı konuşmayı yayınlıyoruz.

Değerli Yoldaşlar,

Beklediğimiz gibi anlamlı ve yararlı bir görüşme yaptık. Politik Büro da tam böyle birşey umuyordu. Burdaki konuşmalarda öne çıkan üç noktayı şöyle özetleyebilirim sanıyorum.

Birincisi, aktif bir yaklaşım ve kesin parti inancı. Komünist ideallerin kalıcı değer taşıdığına, partinin izlediği yolun doğruluğuna kesin inanç. Ve bizim inandığımız, Sovyet halkının da özlem duyduğu her iyi şey uğrunda tam bir özveriyle kavga vermek gerektiği inancı. Dünyanın ilk yeni tip proletarya partisinin yaratıldığı Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi İkinci Kongresi'nin 80. yıldönümünü daha geçende kutladık. Lenin'ci bolşeviklerin partisi, dünya-tarihi çapında büyük bir misyonu, insanlık tarihinde yeni bir çağ açma ve yeni, komünist bir uygarlığı başlatma misyonunu üstlenmiş olan kudretli ve yenilmez bir güç haline gelmiştir. SBKP bu misyonu şerefle yerine getirmektedir!

İkincisi, hem başarılarımızı hem de daha hâlâ çözüm bekleyen sorunları değerlendirmede gerçekçi ve dengeli yaklaşım memnunluk vericidir. Olguları oldukları gibi görmek, sosyal fenomenlerin karmaşık ve çelişkili niteliğini hiç birşeyi süslemeksizin ya da başarılmış olanları küçümsemeksizin kavramak: bilimsel temele oturtulmuş bir politikanın esas koşullarıdır bunlar.

Ve nihayet, burda duyduğumuz, yaratıcı yenilik taşıyan kimi belirgin sesler üzerinde de durmam gerekiyor. Bazen, üstelik pek o kadar da nadiren olmamak üzere, yerleşik tecrübe, kökleşmiş düşünceler, alışkanlıklar ve alışılagelmiş yöntemler yeni ve değişik olanın kavranmasına engeldir. Ama komünistler, gerçek komünistler, başka yapıda insanlardır. Onlar için hayat tecrübesi, ileriye doğru açılan manzaraların daha iyi görünebildiği bir çeşit doruktur. Yeninin anlamını köreltmek yerine daha da belirginleştiren bir tecrübedir bu; o olmadan, hayatın önümüze koyduğu görevlerin ve gelişmiş sosyalizmi daha da ileri götürme pratiğinin üstesinden gelmek mümkün değildir.

O halde denilebilir ki parti emekdarları, işçi emekdarları topluluğu formunu korumakta, işini düzenle sürdürmektedir. Bu son derece memnunluk verici birşeydir. Zaten başka türlüsü olamazdı.

Yoldaşlar, emekdarlara partide ve halk arasında her zaman büyük saygı duyulmuştur. Kelimenin* ilk anlamı, hep bildiğiniz gibi, "eski muharip" demektir. Şimdi ise emekdar kavramı yeni, insancıl bir anlam taşır olmuştur. Emekdar yalnız savaşta çelikleşmiş bir muharip değil, aynı zamanda becerikli bir işçi, tarım işçisi, değerli bir bilim adamı, aktör, öğretmen ya da hekimdir. Hepsine, minnet ve takdir duygusuyla, emekdar diyoruz. Onlar bitmez tükenmez enerjileri ve yüksek ahlâki nitelikleriyle ülkelerine ve partilerine sadakatle hizmet eden insanlardır.

Emekdarlar, yeni bir hayatı inşa etmek gibi eşsiz bir tecrübeyi, bütün insanlığı zenginleştiren bir tecrübeyi yaşamış kişilerdir. Tarihi olarak bu tecrübe birkaç kuşağın birden başarılarını kapsar. Oldukça yakın bir zamana kadar sadece devrim-öncesi faaliyetleriyle tanınan parti üyelerine, Leninist müfrezenin yılmaz savaşçılarına emekdar denilirdi. Sonraları ileri işçilere, Sovyet beş yıllık plan dönemlerinin hummalı faaliyetine sosyalist şevkle ilk katılanlara bu isim verilir oldu.

Aranızda, Yüce Yurt Savunması Savaşı yıllarında sosyalist ülkemizi savundukları, düşmanı yenilgiye uğrattıkları ve canla başla çalıştıklarından ötürü derin minnet duyduğumuz kimseler de var.

Neki zaman çabuk geçiyor, ve biz daha şimdiden, yeni toprakları tarıma açan, dünyanın en büyük hidro-elektrik santrallarını kuran, uzayı fethe çıkan kendi çağdaşlarımızı da seçkin emekdarlarımız arasında sayıyoruz. Zamanın kumaşı işte böyle dokunuyor. Her bir kuşak büyük ortak çalışmadan kendi payına düşeni alıyor. Tek ve bölünmez olan ise sadece komünizmi inşa tecrübesidir. Onun tek bir değerli parçasını bile yitirmeye hakkımız yoktur.

Sizleri Merkez Komitesine davet ederken, yoldaşlar, Politik Büro sizlere danışmayı, emekdarların tecrübesinden komünizm dâvası için daha akıllıca ve azami verimle nasıl yararlanıla-

---

* Metinde geçen kelime Avrupa dillerinde kullanılan "veteran"dır. Metinde de belirtildiği gibi asıl ve ilk anlamı "eski muharip"dir. Fakat Türkçede "eski muharip"in anlamı dar ve sadece askerlikle ilgili olduğundan burda kavramı verecek en uygun kelime olarak emekdar kullanıldı.

cağını sizlerle birlikte düşünmeyi öngördü. Burda doğru olarak vurgulandığı gibi, sorun günümüzün somut problemlerini –birçok bakımlardan yeni ve yeni bir biçimde karmaşık problemleri– çözmede yaşlı kuşakların tecrübesinin nasıl kullanılaçağıdır.

Bu problemlere yoldaşlar değindiler. Ben de birkaç söz eklemek istiyorum.

SBKP MK'nin Kasım 1982 ve Haziran 1983 plenum toplantılarının belgelerini muhakkak ki hepiniz yakından biliyorsunuz. O belgelerde ekonomik gelişme ve ideolojik çalışmalarla ilgili 26. Parti Kongresi kararları somut hedeflere bağlanmıştı.

Ekonomi konusunda sorunun özü şudur: ülkenin ekonomik gelişmesinin yeni bir aşamasına girmiş bulunuyoruz. Bu aşamada, büyüyen imkanlar ve çoğalan kamu ihtiyaçları her türlü ekonomik çalışma düzeyinin büyük ölçüde yükseltilmesini, ekonominin verimliliğinin büyük ölçüde arttırılmasını ve muazzam ekonomimizin, tümüyle, uyumlu ve düzenli işleyen bir mekanizmaya dönüştürülmesini zorunlu kılmaktadır. Bu nokta hem parti kongrelerinde, hem de Merkez Komitesinin plenum toplantılarında belirtilmiştir.

Ne var ki, bu yıllarda başarılanların hakkını vermekle birlikte, son kongrelerde tespit edilen görevler yerine getirilmiş olmaktan çok uzaktır. Herşeyden önce, ekonominin yoğun gelişme yolunda mesafe alma hızının yeterli olduğunu söyleyemeyiz.Bunun çeşitli nedenleri var. Muhakkak ki bu nedenlerden biri, yeni hedeflere ulaşmada yeterince enerjik davranmamış, sık sık yarım tedbirlere başvurmuş, üstüste biriken ataleti yenmeyi başaramamış olmamızdır.

Şimdi arayı kapatmamız gerekiyor. Bu da, başka şeylerin yanısıra, planlama ve yönetimde, ve ekonomik mekanizmada değişiklikleri gerektirecektir. Yeni beş yıllık plan dönemine, tabir caizse tüm silahlarımızı kuşanmış olarak girmemiz için bu değişiklikleri gerçekleştirmek zorundayız.

Elbette, bizimki gibi çok büyük çaplı ve karmaşık bir ekonomiyle iş görürken son derece dikkatli olmak gerekiyor. "Kırk ölç, bir biç!" ata sözünün en geçerli olduğu yer de burasıdır. Bunun içindir ki, önemli kararlara hazırlanırken her sorunu elden geldiğince enine boyuna inceliyor, önerilen yeniliklerin sonuçlarını ve plan ve iş disiplini, emeğin üretkenliği, tüm toplumsal üretimin verimliliği üzerinde etkilerini sükûnetle, acelesiz tahlil etmek için kapsamlı deneylere başvuruyoruz.

Şimdi bir de ideolojik çalışmalara değinmek istiyorum. Bir plenum toplantısı yaptık ve bir karar çıkardık. Sıra işin esasının yerine getirilmesinde: kararı hayata geçirmekte. Pratikte bu ne demektir? Sözlerle işler arasındaki kopukluğun, ne yazık ki hâlâ daha var olan kopukluğun, kapatılması demektir. İnsanlarla, sorunları geçiştirmeden, ciddiyet ve içtenlikle konuşmasını öğrenmek demektir. Her bir bireyin toplum hayatına bilinçli olarak, her bakımdan bilinçli olarak, yoldaşlar, katılmasını sağlamak için emekçi halkın siyasi düzeyini sistemlice geliştirmek demektir.

Bunun sadece sözle –hattâ en güzel, en inandırıcı sözlerle de olsa– gerçekleştirilemeyeceği apaçık ortadadır. Haklı olarak, ekonomik çalışmanın ideolojik teminat altına alınmasından söz ederiz. Ama ideolojik çalışmanın ekonomik, ya da daha geniş kapsamda, toplumsal teminat altına alınması da en azından onun kadar önemlidir. Çünkü her çeşit düzensizlik, yönetim beceriksizliği, yasaların çiğnenmesi, çalıp çırpma ve rüşvet binlerce ajitatörün ve propagandacının gördüğü işin değerini azaltmaktadır.

Dolayısıyla, ideolojik çalışmanın geliştirilmesinden söz ederken, başarılması her alanda yoğun faaliyet gerektiren karmaşık ve çok yönlü bir görevle karşı karşıyayız. Bu yalnız ideolojiyi ilgilendirmiyor. Her önemli görev manevi, maddi, örgütsel faktörler yeterli ölçüde dikkate alınarak çepeçevre gerçekleştirilmelidir.

Meselâ disiplin sorunlarını ele alalım. İyi ve doğru iş çıkarmayı sağlayan bilinçli disiplin sosyalist toplumun doğasında mündemiçtir. Oysa kimi yerlerde daha sıkı disiplin çağrısı, herkesin çalışma saatlerinde çalışma yerinde hazır olup olmadığının sıkı idari denetlenmesinden ibaret olarak yorumlanmıştır. Tabii ki, bu denetimi de yapmak, işinin başında bulunmayanı cezalandırmak gerekir, ama aynı zamanda daha başka şeyler üzerinde de düşünmek gerekiyor. Birey, çalışma saatlerinde işinin başında ne yapacak? Ona ne gibi somut bir görev verilmiş? Bu görevi nasıl yerine getiriyor? Üretken bir çalışma yapabilmesi için gerekli koşullar hazırlanmış mı? Birçok yerler var ki oralarda bu gibi sorular –ki belirleyicidirler– sonuç alıcı bir biçimde ele alınmamıştır.

Oysa sosyalist disiplinin özü, her insanın çalışma yerinde tam verimli olmasıdır. Tabii bunu sağlamak, geç gelenleri fabrika kapısında yakalamaktan daha zordur. Ama en önemlisi de budur işte. Bu konuda iyi örgütlenmiş ideolojik ve politik eğitim elbette çok önemlidir. Fakat bu çalışma da modern çalışma örgütlenmesine, makul işgücü tahsisine, maddi ve teknik kaynakların eksiksiz ikmaline, çeşitli manevi ve maddi teşvik biçim ve yöntemlerinin geliştirilmesine bağlıdır. Kısacası, en üst verimliliği sağlayacak olan şey, üretim anında düzen ve disiplinin en emin garantisi, demin değindiğim zihni, maddi, örgütsel faktörlerin birlikteliğidir.

Size burada bu görev ve problemlerden söz açtım, yoldaşlar, çünkü bunların her birinin üstesinden gelmekte partinin ve halkın sizlerin tecrübe ve bilginizden yararlanmaya ihtiyacı var. Toplumsal yaratıcı gayret ve ile-

ri atılım şimdiye kadar biriktirilmiş her değerli şeyin korunmasını ve zenginleştirilmesini içerir. Bu bakımdan sizlerin önünüzdeki çalışma alanı gerçekten muazzam, yoldaşlar.

Neki bu çalışmanın bir yanı var ki emekdarların tecrübe ve bilgisine en çok orda ihtiyaç duyuluyor. Sanırım, gençlik içinde çalışmayı kastettiğimi anlamışsınızdır.

Bizim toplumumuzda bazen söylendiği gibi bir kuşaklar-arası kopukluk, bir baba-oğul çelişkisi yoktur. Ama bu, bu konuda herşeyin yolunda gittiği de demek değildir. Zira gençliğin şöyle ya da böyle davranmasının her zaman belli tartışmalara neden olmuş olması boşuna değil. Gençler kendilerinden öncekilerden daha mı iyi, daha mı kötüler? Bazen yaşlılar, "Şu gençlere de bak. Biz böyle miydik!" diye homurdanırlar. Öte yandan, hoşlanmadıkları herşeyden "babalar"ı sorumlu tutma eğilimi gösteren kimi delikanlılar da var.

Aslına bakarsanız, ben bu tür tartışmalarda pek bir yarar görmüyorum. Yeni kuşak hiç bir anlamda bizlerden daha kötü değil. O sadece bir başka kuşak, yeni bir kuşak. Yeni kuşaklar eskilerin tekrarı, kopyası değildirler. Her kuşak hep bir önceki kuşağın tecrübesine dayanarak dünyayı kendince değerlendirir ve öğrenir; yapıcı faaliyetine yeni taktikler, araçlar katar, kendini çağının koşullarına, ortamına uydurur.

Fakat, genellikle, şunu kabul etmeliyiz ki –gerçi herkes için kolay olmayabilir bu ama– her yeni kuşak bazı bakımlardan eskisinden daha güçlüdür, bilgisi daha çoktur, görüş açısı daha geniştir. Lenin'in şu sözlerini hatırlatmak isterim size: "Biz babalarımızdan daha iyi mücadele ediyoruz. Bizim çocuklarımız daha da iyisini yapacaklar ve davayı kazanacaklar." Bizler, her birimiz, gençlerimizi eğitir ve yetiştirirken, Lenin'in bu sözlerini hatırda tutmalıyız.

Bununla birlikte, unutulmaması gereken bir başka nokta var. Gençler, tıpkı başka çağların insanları gibi, birbirlerinden farklı olabilirler. Bugünün genç insanlarının muazzam çoğunluğu komünist bir toplumun inşasında faal olarak çalışıyorlar ve babalarının davasını devralıp ileriye götürmeye liyakatlidirler. Nitekim bunun içindir ki dalkavukluk, işte ve sosyal hayatta tembellik ve disiplinsizlik gibi kimi gençlerde görülen olgular özellikle dikkati çekmektedir. Gençliğin içine sızmakta olan tehlikeli darkafalı nemelâzımcılık mikrobundan endişe duymamamıza da bunun için imkan yoktur.

Böylesi olgu ve eğilimlere kesinlikle karşı çıkılmalıdır. Bizden sonra gelecek olanlar, maddi nimetlerin (ki zamanla artmaları gerekir ve artacaktırlar) insanların zihinlerini başka birşey düşündürtmeyecek tarzda sarmasını önleyerek o maddi nimetlerin insanların en yüce ihtiyaçlarına hizmet etmesini sağlayacak bir hayat görüşüne kazanılmalıdırlar. İnsanın sadece entellektüel servetinin hududu yoktur. Keseye doldurulur ya da evde gösteriş için duvara asılır birşey değildir ama biz işte bu tür bir servet biriktiriminden yanayız. İnsana, Sovyet insanına yegane lâyık olanı odur.

Gençlerin askeri-yurtsever eğitiminden de kimi yoldaşlar burda haklı olarak söz ettiler. O da kalıcı bir öneme her zaman sahip olacaktır.

Özetleyecek olursam, gençler üzerinde durmadan çalışmak ve bunu yaparken onların özelliklerini, içinde yaşadıkları yeni koşulları dikkate almak gerekiyor. Şöyle diyelim: her parti emekdarı, her işçi emekdarı, gençliğe öğretmen olmalıdır. Bu misyonun ne biçimde yerine getirileceği ve en iyi nasıl düzenleneceği parti ve Komsomol örgütleri tarafından emekdarlarla bir araya gelinerek ele alınmalıdır.

Gençlikle ilgili son bir sözüm daha var. Yoldaşlar, gençler bizim bıraktığımız yerden başlarlar. Bu, sıradan bir lâf gibi gelebilir size, ama aslında hiç de öyle değil. Zaman gençliğe çalışıyor. Ve öyle de olmalı. Önemli olan, bizim bıraktığımız yerden başlayanların Ekim Devriminin bayrağına ya da Lenin'in düşüncelerine hiç bir biçimde ihanet etmeyecek, mesleklerini iyi bilen, işlerinde usta insanlar olmalarını garanti etmektir.

Emekdarlarımızın partiye ve halka muazzam hizmeti, bizlerin yerini bizlere layık olarak alacak olanları yeştiştirmeleridir. Bunlar dava yolunda ilerleyebilecek ve bazen daha da başarıyla ilerleyebilecek insanlardır. Bir emekdarın bundan gurur duymaması imkansızdır. Doğru parti yaklaşımı, şanlı Leninist partimizin yüce davasının sürekliliğini garanti edecek yaklaşım budur.

Sonuçları özetleyelim. Bütün alanlarda emekdarların rolünü arttırmak, onların ekonomik ve toplumsal hayatın içinde yer almalarının mevcut biçimlerini güçlendirmek gerektiği yolunda burda dile getirilen görüşü MK Politik Bürosu tamamen paylaşmaktadır. İnsan şahsiyetinin, karakter yapısının geliştirilmesinin sözkonusu olduğu alanlarda: mesleki eğitim okullarında, siyasi bilgilenme kurumlarında, kurra erleri ve gençler arasında ve halkın yerleşim mıntıkalarında, halk üniversiteleri, bilimsel ve teknolojik araştırma grupları, halk denetleme grupları ve daha başka birçok alanlarda emekdarların göreceği çok değerli işler vardır.

Emekdarların kayıtlı oldukları parti örgütlerinde faal çalışma düzeylerinin yükseltilmesi görüşüne de katılıyorum. Size şunu söyleyeyim ki "50 yıldır SBKP Üyesi" nişanıyla taltif edilmiş 220.000 Komünist vardır. Büyük bir güçtür bu. Dolayısıyla onların parti örgütleriyle bağları, bazen olduğu gibi, sadece üye aidatı ödemek ve parti toplantılarına katılmakla sınırlı kalmamalıdır. Özellikle 1983 sonu ve

1984 başı için partinin planladığı rapor verme ve seçim toplantı ve konferanslarına yaşlı komünist kuşağın aktif olarak katılması iyi olacaktır.

Yoldaşlar, bütün bunlar mahalli hükümet kurumları, sendikalar ve diğer kamu örgütleri için de tamamen geçerlidir. Ekonominin birçok dallarında, orduda ve mahalli parti örgütlerindeki çeşitli emekdarlar konseylerinin faaliyetini yeniden canlandırmak ve yeni bir içeriğe kavuşturmakta yarar vardır.

Halen bihakkın emekli olmuş emekdarlardan birçoğunun hâlâ güçleri yettiğince çalışmakta ısrarlı olmaları da çok memnunluk verici bir olgudur. Bu soylu gayretin karşılığı "en yüksek öncelik" ilkesinin uygulanması olmalıdır. Burda nezaket, dikkat, emekdarların sağlıklarını kollama ve her birine yapabileceği ve yapmak istediği bir iş bulmakta kolaylık gösterme çok önemlidir. Zaten emekdarlara, emek katkıları konusunda olsun, kamu faaliyetlerinde olsun her zaman takınılması gereken tutum bu olmalıdır.

Bunlar kadar önemli daha başka konulara da değinmeden geçmek istemiyorum. Ne de olsa yaşlılık yaşlılıktır, ve bir emekdarın emekliye ayrılması önceki hayat tarzında bir değişiklik demektir. İnsan sevdiği bir işi aktif olarak sürdürmekten kolay kolay vazgeçmez. Yaşlılıkta insan hastalıkların tuzağına düşer. Kimi zaman bütün bunlara ruhi sıkıntıların da eşlik ettiği olur. Mükemmel bir toplum dahi bütün bunları tam tamına aşamaz. Ama biz, bu gibi ruhi sıkıntıları da, mali güçlükleri de hafifletebiliriz ve hafifletmeliyiz.

Geçenlerde, Büyük Ekim Sosyalist Devrimine ve İç Savaşa katılmış olanlara özel aylık bağlanması kararlaştırıldı. Daha genel sorunlar da var. Mali imkanlarımız arzu ettiğimiz kadar çabuk hareket etmemize elvermemekle birlikte onları da ele alacağız.

Fakat, yoldaşlar, herşey mali kaynaklara bağlı değildir. Daha çok bakım, insanca muamele, yakınlık ve saygı... gerekli olan bunlardır. Her parti ya da sendika örgütü, her devlet kurumu, her iş kolektifi ve herkes bunu hiç akıldan çıkarmamalıdır.

Sonuç olarak, değerli yoldaşlar, şunu söylemek istiyorum: toplantımız tabir caizse dar bir çevrede yapıldı. Bununla birlikte ben bunu milyonlarca emekdarla yaptığımız bir sohbet olarak görüyorum. Burda söylenenlerin sizlerle aynı hayat yolundan geçmiş bütün herkes tarafından anlaşılacağından ve destekleneceğinden de eminim.

Bu toplantıya aktif olarak katıldığınız için sizlere teşekkür ederiz. Dile getirdiğiniz bütün düşünceler ve bütün önerileriniz dikkatle incelenecektir.

Sizlere ve yakınlarınıza sağlık, başarı ve iyilikler dilerim.

Pravda, 16 Ağustos 1983.

ABD İle G.Kore'nin Casusluk Anlaşması

(13 Ekim 1983) TASS Haber Ajansının Washington'daki muhabirinin bildirdiğine göre, ABD ile G. Kore hükümetlerinin Sovyetler Birliği'ne karşı casusluk amacıyla G.Kore yolcu uçaklarından yararlanmasını öngören bir anlaşmanın varlığı açıklandı.

CİA'nın yüksek görevli eski yetkililerinden MacGehey, Utah eyaletinde bir üniversitede yaptığı konuşmada, söz konusu Güney Kore yolcu uçağının önemli istihbarat toplamak amacıyla Sovyetler Birliği'nin hava sahasına kasten girdiğini belirterek, şöyle dedi: "Bu eylemin ABD tarafından planlanmış olduğunu doğrulayan yalanlanamaz deliller ortadadır. Sovyetler Birliği'nin hava sahasına, casusluk donatımı dolu bir sivil uçak yollanmıştı ve ABD'nin uçağın düşürülmüyeceğini umduğu muhakkaktı." CİA'da 25 yıl çalışan ve Amerikan casusluk mutfağının sırlarından iyi haberi olan MacGehey'in anlattığına göre Washington ile Seul casusluk amaçlarıyla bir sivil uçak kullanmak için anlaşmaya varmışlardı. MacGehey, Boeing'in Sovyetler Birliği'nin önemli askeri tesislerinin bulunduğu bölgeleri üzerinde kasten dolaştığına özel olarak dikkati çekti. MacGehey, aynı bölgede bir Amerikan keşif uçağının bulunduğunu, uzayda da Boeing'in üzerinden bir Amerikan casus uydusunun geçtiğini belirtti.

MacGehey'in açıklamasının CİA'da bir şaşkınlık yarattığına dikkati çeken TASS ajansı muhabiri, CİA görevlilerinden birisinin alelacele bu açıklamayı yalanlamaya kalktığını bildirdi.

Öte yandan bir Güney Kore uçağının Sovyet hava sahasına girmesi olayının ABD haber alma servislerince hazırlanıp, sahnelendiği kanısına varan Amerikalıların sayısı giderek artıyor. New York Times gazetesi de Güney Kore uçağı olayından Reagan yönetiminin sorumlu olduğunu yazdı. Gazetenin belirttiğine göre, Amerikan istihbarat uzmanları, ellerindeki bütün bilgiyi değerlendirerek geceleyin fena görüş şartlarında Sovyet hava sahasına giren uçağın bir yolcu uçağı olduğundan Sovyet Hava Savunma Kuvvetlerinin haberi olduğunu doğrulayacak hiçbir delil bulamamışlardır. New York Times gazetesi bu nedenle olaya daha başka bir gözle bakılması gerektiğini belirtti. ABD Dışişleri Bakanlığı yetkilisi, New York Times'in verdiği bu haberi bir basın toplantısında doğrulamak zorunda kalmış ve "Washington'un elinde Sovyetler Birliği hava sahasına giren uçağın bir savaş uçağı değil, bir sivil uçak olduğundan Sovyet savaş pilotlarının haberi olduğu iddialarını doğrulayacak yalanlanamaz deliller yoktur," demiştir.

REAGAN'IN GRENADA SEFERİ!

Grenada Karaipler'de küçük bir ada. Nüfusu 110.000 kişi. Eskiden İngiltere'nin sömürgesiydi. 1974'den beri bağımsız, fakat İngiliz Milletler Camiası denilen topluluğun üyesi.

1979'da bir darbe oluyor Grenada'da. Yolsuzlukları ayyuka çıkan deli-bozuk diktatör başbakan Gairy devriliyor, halktan yana dinç bir yönetim başa geçiyor. Maurice Bishop'un önderliğindeki yönetim Küba ile, giderek Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle yakın ilişkiler kuruyor. Bu ülkelerden ekonomik, teknik yardım alıyor. Grenada'da sosyalizme yönelmeyi hedefleyen ilerici bir toplum düzeninin temelleri hızla atılmaya başlıyor.

Grenada bir tarım ülkesi. Aynı zamanda turizme elverişli. Bishop yönetimi adada tam teçhizatlı büyük bir hava alanı inşasına girişiyor, bunun için de başta Küba olmak üzere birçok ülkeden (aralarında İngiltere gibi kapitalist ülkeler de var) teknik ve mali yardım alıyor.

ABD Reagan yönetimi Grenada'da bu hava alanı inşaasına fena bozuluyor. Tabii, asıl bozulduğu, yönetimin hem sosyalizme açık ilerici bir yönetim olması, hem özellikle Küba ile yakın ilişkiler kurması, hem de halk tarafından tutulması! ABD yönetimi sözcüleri turistik hava alanının gerçek amacının askeri olduğu, bu alanın ağır nükleer silah taşıyan Sovyet uçakları tarafından kullanılmak üzere hazırlandığı yalanını dillerine doluyorlar. Grenada ile her türlü ilişkiyi yeni rejimin iş başına gelmesinden hemen sonra hızla çıkmaza sokarak baskıyı ve gerginliği arttırıyorlar. Grenada'da karşı-devrim hazırlıklarına girişiyorlar.

Bu sırada, geçen ayın ortalarına doğru, adada ne idüğü tam anlaşılamayan bir darbe oluyor. Sözde "daha sol" bir grup, Bishop'u devirip yönetime el koyuyor. Birkaç gün sonra Maurice Bishop öldürülüyor ve daha sular durulmadan Reagan ve şürekâsı Grenada'lıların üzerine ünlü ABD deniz piyadelerini salıyorlar. Dünyanın tepeden tırnağa silahlanmış en güçlü ülkesi, olanca emperyalist haşmetiyle, dünyanın en küçük ülkelerinden birini istila ediyor.

Olay, biliyoruz, bütün dünya kamuoyunun sert tepkisini çekti. ABD yönetimi her yerde: dünya basınında, Güvenlik Konseyinde, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda, Amerikan Devletleri Örgütü–OAS'da şiddetle kınandı. Kınamalara ABD'nin NATO müttefikleri, hatta İngiltere başbakanı "soğuk savaş cadısı" Madam Thatcher bile katıldı. Faşist Ankara Cuntası'nın Birleşmiş Milletler temsilcisi bile BM kınama karar sureti oylamasında çevresini kollayarak çekimser kalmaya zorlandı.

Çünkü Reagan yönetiminin yaptığı kelimenin tam anlamıyla HAYDUTLUK idi. Adada bine yakın ABD'li üniversite öğrencisi varmış ve bunlar her an sözde rehine alınma tehlikesi altındaymışlar! Adada yönetim boşluğundan yararlanan Küba, Grenada'yı işgale hazırlanıyormuş, hatta Grenada zaten fiilen Küba işgali altındaymış, çünkü hava alanı inşasında çalışan Kübalı işçi ve teknisyenlerin sayısı "haddinden fazla" imiş! Adaya çıkan ABD müstevli birlikleri orda depolanmış çok büyük miktarda Sovyet silah ve cephanesi, Bishop yönetiminin "korkunç" niyetlerini ele veren belgeler, anlaşmalar, vb. ele geçirmişler! ABD, kapısının eşiğinde bir ülkeye ve bir bölgeye "komünist sızması"na göz yumamazmış. İstilanın bir amacı da Grenada'da yeniden demokratik bir hükümet kurulmasını sağlamakmış! Üstelik, Grenada'nın komşusu başka küçük ada-ülkeler Reagan'a "rica mektubu" yazıp ABD'nin kendilerini korumak için derhal duruma müdahele etmesini istemişler!

ABD'nin yaptığı, kör kör parmağım gözüne uluslararası tüm yasa ve kuralları çiğnemek, egemen bir ülkeye saldırıp topraklarını işgal etmek, yurttaşlarını öldürmek, iç işlerine karışmak, dış ilişkilerini veto etmekten, tek kelimeyle pervasız zorbalıktan başka birşey değildi. Bütün bunları tam bir Hitler pozunda, Hitler gerekçeleri öne sürerek, Hitler yöntemleri kullanarak yapmaktan Reagan ve şürekâsı hiç çekinmediler.

Gerekçeleri öylesine asıl niyetlerini gösterircesine saydam ve öylesine yavuz hırsız ev sahibini bastıran kabilinden hayasızca idi ki (Başbakan Maurice Bishop'u deviren darbe üzerine Grenada'ya baskın verip sonra da Bishop'un kurduğu ilişkileri, imzaladığı anlaşmaları baskına "gerekçe" diye gösteriyorlardı!) meselâ ünlü ABD basın organı International Herald Tribune'da istiladan sonra şöyle yorum çıktı: "Başkan Reagan'ın ve Dışişleri Bakanlığının açıklamalarından anlaşılıyor ki ABD deniz piyadelerinin Grenada'ya müdahelelerinin nedeni Grenada'ya müdahele nedeni bulabilmek imiş!"

Aynı gazetenin 2 Kasım 1983 tarihli sayısında da, ABD emperyalizminin ünlü "domino teorisi"ne atıf yapan bir karikatür yer alıyor. Kafasında beyin yerine bir takım domino taşı taşıyan bir gölge adam parmak hesabı yaparak kendi kendine şöyle diyor: "Grenada düşerse... ve ondan sonra El Salvador düşerse o zaman Newfoundland düşer. (Newfoundland Kanada'nın Doğu kıyısında büyük bir adadır)... Newfoundland düşerse İsviçre

düşer..Ve eğer İsviçre düşerse, o zaman da Disneyland düşer (Disneyland ünlü Walt Disney'in çizgi filmlerinin yapımı için ABD'de kurulan bir yalancı şehirdir). Eğer Disneyland düşerse, Çad düşer, ve eğer..."

International Herald Tribune'dan alıntılara devam edelim:"Bazıları, hâlâ, birkaç yüz öğrenciyi kurtarmak için istilanın gerekli olduğu yavesine dört elle sarılıyorlar...Üniversitenin başkan yardımcısı Dr. Geoffrey Bourne ise darmadağın olmuş bürosunda gözetecilere şöyle dedi: 'Öğrencilerimizi kurtarmak açısından istila gereksizdi.''

....Gazete devam ediyor: "Başkan Reagan, istila emrini verirken, Grenada'nın 'solcu zorbaları'nın kendilerini terörize etmeye başlayacaklarından korkan komşu yönetimlerin 'acil talep'de bulunduklarından söz ediyordu. Neki onlar korkup telaşlanmış olsalar bile, açıkça ortada ki, bu talepler Washington'da kaleme alınmış ya da, en azından, ordan teşvik görmüştür. Grenada'ya demokrasiyi geri getirme misyonunu yüklenmek ise daha da hoştur. Hoştur ama niçin sadece Grenada'ya da Haiti ya da Şili'ye de değil?" (3 Kasım 1983).

"Gazeteciler ve televizyon kameraları (istiladan hemen sonra birkaç gün) adaya sokulmadılar. Çünkü biliniyordu ki eğer Amerikan halkı böyle istilalarda savaş gemilerinin neler yaptığını haber alır ve gözleriyle görürse, olanları onaylamayabilirdi..Neki Beyaz Saray Grenada'yı istila ettiğini herkesten saklarsa ve hatta gazetecileri atlatmak için kendi basın sözcülerini aldatırsa içlerinden hiç değilse biri çıkıp istifayı basar ve gerçekleri ortaya döker. Deniz piyadeleri de yurda döndüklerinde, bazıları, nasıl kendi arkadaşlarının makineli tüfek ateşiyle yaralandıklarını anlatır ya da sivil bir akıl hastanesinin nasıl göz göre göre bombalandığını açıklayıverirler" (3 Kasım 1983).

Gazete, belli ki, olmuş olaylardan söz ediyor. Nitekim aynı sayısında şöyle bir haber daha var: "Başkan Reagan'ın dış siyaset basın sekreteri yardımcısı Les Janka Cuma günü istifa etti. Gerekçe olarak da, yönetimin Grenada istilası ile ilgili beyan ve açıklamalarının kendisinin kişisel itibarına —sözüne güvenilirliğine— zarar verdiğini öne sürdü."

27 Ekim tarihli New York Times gazetesinde de şöyle bir yorum yer alıyor: "Devletler hukukunun temel ilkelerinden biri ulusların topraklarına dışardan tecavüzü, başka ülkelerden gelecek her türlü müdaheleyi yasaklar. Bu ilkeye gölge düşürmek günümüz dünyasında son derece tahlikelidir. Bay Reagan yalnız bu ilkeyi değil, özgül anlaşmaları da çiğnemiştir.

ABD'nin de üyesi olduğu Amerikan Devletleri Örgütü (OAS) ana belgesinde üye ülkelerin hiç birinin bir başkasının topraklarına "ne sebeple olursa olsun" tecavüz edemiyeceği yazılıdır. Dışişleri Bakanı G. Shultz, mantıksız olarak, bu ünlü hükmün burda geçersiz olduğunu, çünkü Doğu Karayip ülkelerinin kendi aralarında imzaladıkları başka bir anlaşmanın var olduğunu söylüyor. Oysa ABD bu anlaşmaya taraf değildir ve bu anlaşma müdahele talebi konusunda oy birliğiyle alınmış bir kararı gerektirmektedir."

Bunlar, Grenada'nın Reagan ve şürekâsı tarafından istilası üzerine ABD emperyalizminin önde gelen yayın organlarından ikisinde çıkan sert eleştiri yazılarından birkaçı. Londra'da yayınlanan bir başka uluslararası finans kapital sözcüsü, Financial Times'da da bakın ne deniyor: "ABD'nin başını çektiği Grenada istilası Avrupalı müttefiklerinin Reagan yönetiminin sorumluluk duygusuna ne ölçüde güvenebilecekleri konusunda çok derin kaygılar doğurmuştur. ABD böylesi düşüncesizcesine girişilmiş tek taraflı eylemlerini sürdürdüğü müddetçe Avrupa'lı müttefiklerin kendi politikalarını aralarında uyumlaştırmaları gereği daha da büyük önem kazanmaktadır. Birinci amaç, Washington'un aklını başına toplamasına çalışmak olmalıdır. Bunda başarı sağlanamazsa, Avrupa'nın kendi görüşleri açık ve seçik olarak ortaya konulmalıdır." (The Financial Times, 27 Ekim 1983).

Financial Times gibi bir finans kapital organının bile Reagan kliğinin sorumsuz davranışlarının bir ölçütü olarak gördüğü Grenada olayını, aynı zamanda, Reagan yönetiminin Nikaragua ve Lübnan'daki eylem ve girişimleri bağlamında ele almak gerekiyor. ABD emperyalizmi Nikaragua'da halkçı-ilerici yönetime karşı Somoza karşı-devrimcilerinin gittikçe azıtan sınır tecüvüzü ve sabotaj eylemlerini açıktan açığa destekliyor. İpten kazıktan kurtulma paralı maceraperestleri CİA güdümünde Nikaragua halkının üzerine salıyor. Doğrudan bir ABD askeri müdahelesini de sürekli gündemde tutmaktan geri kalmıyor. Bu bağlamda Grenada işgali, bir çeşit, genel olarak Karayipler bölgesine ve Orta Amerika'ya "komünist-Sovyet sızması"na, özel olarak da Nikaragua'da Sandinist rejime bir uyarı olarak da gösterilmek istendi. Emperyalist basında, görevli ve maaşlı "yorumcu"ların ağızlarında bunun bu çevrelere gönderilmiş bir "mesaj" olduğu sık sık gevelendi durdu. Bu bile, tek başına, ABD emperyalizminin bu en gerici kliğinin ne denli zorbaca bir psikoloji taşıdığını, askeri güç kullanımına ne denli insanlık dışı bir yaklaşım içinde olduğunu göstermeye yetiyor.

Lübnan bağlamında ise, Grenada istilasının ABD'nin Beyrut bomba olayıyla yediği ağır darbenin hemen arkasından gelmesiyle Reagan ve şürekâsı, âdeta, o darbenin hıncını küçücük Grenada'dan çıkarıyorlardı. Emperyalist elebaşları Lübnan'daki aczlerini Karaipler'de bir bardak

(Devamı 18. sayfada)

Mumcu da Özal Modasına Uydu

Son zamanlarda siyaset sahnesinde geçerli gibi gözüken Turgut Özal modasına U. Mumcu da kendini kaptırmış gözüküyor. Birisi sağda, öteki "sol"da duran bu iki kişi arasında ilginç bir benzerlik var. Turgut Özal' da en veciz ifadesini bulan 24 Ocak'çılığın iyice sembolleştirdiği açıkgöz ve işbilir tipini Özal'a muhalif U. Mumcu'da da görmek mümkün.

İtalyan adli makamlarının M. Ali Ağca aleyhinde yalan ifade vermek suçundan soruşturma açması haberi Papa suikastini Bulgaristan'ın düzenlediği yolundaki anti-Sovyetik soğuk savaş kampanyasının ipliğinin iyice pazara çıktığını gösteren yeni bir kanıt oldu.

Papa'ya ateş eden kiralık katil faşist Ağca'nın Sosyalist Bulgaristan'a hizmet ettiği ve suikasti esas olarak Sovyet güvenlik örgütü KGB'nin düzenlediği yolundaki iğrenç iftira kampanyası, bilindiği gibi CİA mensubu Claire Sterling ile CİA'nın eski Türkiye sorumlusu Paul Hanze'nin figüranlığında başlatılmış ve emperyalizmin güdümündeki haber tekelleri aracılığıyla tüm dünyada sansasyonel bir tarzda yürütülmüştü. Bu iftira furyasının piyonlarından birisi de faşist Ağca idi. Ağca, CİA'nın kendisine dikte ettirdiği ifadeyi vererek, Papa suikasti için Bulgaristan'ın Balkan Havayolları Roma görevlisi Antonov ile işbirliği yaptığını söylemişti.

Kampanya bütün şiddetiyle sürerken koroya katılan Türk burjuvazisinin hoparlörlerinden birisi de Uğur Mumcu olmuştu.

KİTLE, sadece iğrenç iftira kampanyasına karşı gerçekleri Türkiye kamuoyuna iletme çabasıyla yetinmedi, bu kampanyaya "sol"dan katılan ve Cumhuriyet'in ilerici-demokrat okur kitlesinin kafasını bulandırmaya çalışan Uğur Mumcu'yu da teşhir etti. Uğur Mumcu'nun bize karşı yönelttiği saldırı ise "sahibinin sesi" oldu. Mumcu, tıpkı K. Evren ağzıyla "yabancı bir devletten beslenen... Türk sosyalizminin en bağışlanmaz hainleri" sözleriyle kendi uşaklığını örtbas etmeye uğraşıyordu. Mumcu'ya hakettiği cevap verildi. Türkiye'nin dört bir yanından işçi sınıfı sosyalistlerinin görüşlerini dile getiren bini aşkın mektup alan Mumcu, yazdığı bazı yazılarda kendisini savunmaya yöneldi.

Ağca hakkında açılan son soruşturma, hazretin bütün ümitlerini yıkmış olacak ki, U. Mumcu 1 Ekim 1983'de yazdığı bir yazıyla kendisinin suikast konusunda Bulgaristan'ı ve sosyalist ülkeleri suçlamamış olduğunu ispat etmeye uğraşıyor. Bunun için de eski yazılarından yaptığı tirit bir alıntıyla kendisini temize çıkarmaya kalkışıyor.

Uğur Mumcu "hafıza-i beşer nisyan ile mâlûldür" diyen atasözüne güveniyor olacak. Ama kimse onun Sosyalist Bulgaristan'a karşı emperyalizm lehine yaptığı meddahlığı unutmamıştır. İşte bir kaç örnek:

- İftira kampanyası başlar başlamaz YANKI dergisine verdiği mülâkatta, suikastin Bulgaristan tarafından düzenlendiği iddiası hakkında fikrini soran muhabire "Herşey mümkündür" diye cevap veriyordu.
- Mumcu konuyla ilgili yazılarında Sosyalist Bulgaristan'ı töhmet altında bırakmak için aklı sıra ihtiyatlı bir dille, fakat emperyalistlere adeta yeni malzeme sağlama çabası içinde şunları yazıyordu:
- Cumhuriyet, 27 Kasım 1982 Gözlem, "Bir Gerçek, Bin Gerçek" adlı yazıdan:

"M. Ali Ağca olayı ile ilgili olarak, Roma'da yakalanan İvanov Antonov hiç kuşkusuz bu çok bilinmiyenli olaya ışık tutacaktır. Aynı olay ile ilgili olarak bir yandan Almanya'daki ülkücü kuruluşların lideri Musa Serdar Çelebi gözaltına alınırken, aynı zamanda Bulgar yurttaşı Antonov'un yakalanması çok ilginç bir gelişmeyi vurgulamaktadır.

....

İvanov Antonov ile 1977 yılında Türkiye'de "Kintex" şirketinin Türkiye'deki transit işlemlerini yapan bir kuruluşun ortaklarından Antony İvanov Antonov'un aynı kişi olup olmadığı da henüz belli değildir. "İvanov" ve "Antonov" adları Bulgaristan'da oldukça yaygındır. Bu büyük olasılıkla "isim benzerliği"dir. Değilse çok daha ilginç çağrışımlar ve bu çağrışımların yol açtığı belirti ve kanıtlara dayanma olanağı açılmaktadır."

Cumhuriyet, 4 Aralık 1982, Uğur Mumcu'nun "Mafya'nın Vatikan ile ilişkisi" adlı yazı dizisinden:

"Antonov belli ki sıradan adam değil. Büyük olasılıkla Bulgar Gizli Servisinin adamı. Daha önce Türkiye'de çalışmış mı bilinmiyor?

....

Papa suikastinin ileri sürüldüğü gibi, Polonya olayları ile bir ilgisi var mı? Antonov bu amaçla mı olayın içindeydi?"

Şimdi ise bütün bunları yazan kendisi değilmiş gibi adı geçen kampanyaya katılmadığını ispatlamak için ter döküp duruyor Bay Mumcu. Kendisini temize çıkarmaya çalışıyor. İtalyan televizyonunda CİA ajanı Paul Hanze ile anti-Sovyetizme hizmet eden başkasıymış gibi boğazına kadar battığı bataktan birkaç yazıyla veya alıntıyla kurtulmaya çabalayor.

Burjuva politikasında hacıyatmazlık belki geçerlidir; ama ilerici politika böylelerini asla affetmez. Bay Mumcu belki Özal'a özeniyor olabilir. Özal nasıl ki uzun süre faşizmin ekonomik politikasının baş mimarı olduktan sonra, kendisini 12 Eylül dışında göstererek kimi kitle ke-

(Devamı 18. sayfada)

ŞOVENİZM VE MİLLİYETÇİLİK VII

Ezen Ulus Şovenizmi

Türk milliyetçiliğinin ve şovenizminin kendisini en fazla gösterdiği ve ideoloji olmakla kalmayıp politika ve uygulama olaraken fazla somutlandığı nokta kuşkusuz ki ezen ulus şovenizmidir.

Çok milliyetli olma vasfı taşıyan Osmanlı İmparatorluğunda 1908 burjuva devriminden sonra Türk milliyetçiliği Enver-Talat ve Cemal paşalar üçlüsü ve İttihatçı iktidarın ideologları tarafından işlenmeye başlamıştır.

Bilindiği gibi burjuva milliyetçiliği Avrupa'da feodaliteye karşı burjuva devrim aşamasında ilerici bir ideolojik akım olarak ortaya çıkmıştır. Ne var ki, çok milliyetli Çarlık Rusyasında, ya da Osmanlı imparatorluğunda Batı Avrupa'daki burjuva devrimlerinden farklı olarak iç pazarın bütünleştirilmesi ve tek bir ekonomik bütün yaratılması için güdülen milliyetçilik devleti elinde tutan milliyetin lehine işlediği için, bu ülkelerde hakim durumda bulunan ulusun burjuva milliyetçiliği daha ilk günden başlayarak ezen ulus şovenizmini getirmiştir.

1908'de Meşrutiyetle başlayan Türk burjuva devrimi henüz başlangıç yıllarındayken, burjuva milliyetçisi İttihat ve Terakki iktidarı ülkeyi Alman emperyalistlerinin yanında Birinci Dünya Savaşına sokarak emperyalist ülkeler arasındaki paylaşım savaşında fütühat amaçları gütmüş, sonuç ise hüsran olmuştur.

Dahası da, bu savaş esnasında iktidardaki Türk milliyetçileri bir milyon civarında Ermeniyi katlederek, bunun iki katına yakın Ermeni'yi kendi anayurtlarından sürerek (tehcire zorlayarak) tarihin en korkunç soykırımlarından birisini gerçekleştirmişlerdir.

Savaş sonrasında Osmanlı İmparatorluğunun harabeleri arasında başlatılan ulusal kurtuluş savaşında burjuva milliyetçiliği bir dönem için anti-emperyalist olma anlamında ileri bir rol oynamışsa da, bu milliyetçilik Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte,

a) İşçi sınıfı ve emekçi halk hareketine karşı "vatan-millet-sakarya" edebiyatıyla, "milli birlik, bütünlük, beraberlik" teraneleriyle GERİCİ bir ideoloji olarak,

b) Türkiye'de yaşıyan iki ana milliyetten sayıca daha az olan ve uluslaşma süreci bakımından Türk milliyetinden çok daha geride bulunan Kürt milliyeti üzerinde Türk ezen ulus egemenliğinin ideolojisi ve demagojisi haline gelmiştir.

"Kürdistan'da Politik Süreçler" başlıklı yazı dizimizde Anadolu'daki başlıca Kürt ayaklanmalarını, Takrir-i Sükun Kanununu ve uygulamalarını, Mecburi İskân'ı ayrıntılı olarak anlattığımız için aynı şeyleri burada tekrarlamaya gerek görmüyoruz.

Ama somut olan ve aradan geçen on yıllar boyunca yapılan her türlü uygulama ile pekiştirilmemeye çalışılan ezen ulus despotizmi, dün de, bugün de Kürt halkının en basit kültürel ve demokratik haklarından her ulusun en doğal hakkı olan ulusların kendi kaderlerini tayin (self-determination) hakkına kadar, Türkiye Kürdistanı'ndaki ulusal demokratik hak ve özgürlükler üzerinde yoğun bir baskı ve zulüm hüküm sürmektedir.

Resmi ideolojinin milliyetçiliği ve şovenizmi kuşkusuz ki devletin tüm dış ve iç politikasında pek çok alanda kendisini gösterir ama Türk ulusu bugün Kürt ulusu üzerinde EZEN ULUS durumunda bulunduğu için, şovenizmin ve milliyetçiliğin en fazla somutlandığı alan bu devlet politikası ve uygulamasıdır.

İşin bir yanı budur. Askeri hiyerarşi başta olmak üzere bürokrasiden burjuva basınına kadar boyuna beslenip azdırılan ezen ulus şovenizmi yıllardır toplumda en büyük tabu halinde tutulan Kürt ulusal sorununu ve ulusal demokratik gelişimini hedef almakta ve militarizmin en fazla tırmandığı dönemlerde en şiddetli doruğuna varmaktadır.

Hiç kuşkusuz bu şovenizm ve onun tüm uygulamaları ezen ulus burjuvazisinden (tekelci burjuvaziden) kaynaklanmaktadır. Ama burjuvazinin bu konudaki on yıllardır sürüp gelen ve giderek de artan ideolojik saldırısının, şartlandırma gayretlerinin Türk emekçileri üzerinde de derin izleri olduğu bir gerçektir.

Bir yandan bu yazı dizimizde çeşitli yönlerini gösterdiğimiz Türk şovenizminin genel şartlandırmaları altında bulunan Türk emekçileri, öte yandan "devletin ülkesiyle ve milletiyle bölünmezliği" gibi gerici sloganlar ve "bölücülük" yaygaraları ile Kürt ulusunun en basit demokratik ve kültürel haklarına karşı dahi şartlandırılmaktadır.

Bu konudaki milliyetçi etkenler ilerici Türk küçük burjuva aydınlarında da yaygınca gözlenmektedir. Kemalizm ile beyinleri yıkanmış olan, ya da taşıdıkları ilerici-demokratik fikirleri kemalizm ile gölgeleyen, kemalizmin gerici ve şovenist yanını bir türlü anlayamayan, ya da kemalizmi "sol adına kullanma" kurnazlığı ile yola çıkarak

devrimci-ilerici düşünceyi bulanıklaştıran çevreler ve kişiler Türkiye'deki Kürt ulusal sorununda da bir tutuculuk içindedirler.

Aynı tutuculuk, zaman zaman şovenist bir histeri halini alacak düzeyde pek çok ilerici yazarda gözlenildiği gibi Ermeni teröristlerin cinayetlerine karşı Türk şovenizmini savunma ve Ermeni soykırımını mazur gösterme, ya da bu tarihsel gerçeği örtbas etmeye çalışma şeklinde de yansımaktadır.

Tıpkı aynı şovenist histerinin 1974'de Kuzey Kıbrıs Türk ordusu tarafından işgal edildiğinde ya da Türk-Yunan gerginliğinin her artışında görüldüğü gibi.

Ezen ulus şovenizmi, Osmanlı İmparatorluğunun fetihçiliğinden ve pek çok milliyeti yüzyıllar boyu esaret altında tutmuş olmasının mirasından da beslenerek pek çok boyutlarıyla ve göstergeleriyle Türkiye'de emekçiler üzerinde ve hatta politize olmuş pek çok ilerici üzerinde etkisini göstermektedir.

Bu konuda şartlandırmanın yanısıra, Kürt sorununda yaratılmış olan tabu'nun da rol oynadığı bir gerçektir. Örneğin hemen hemen tüm düşüncelerinde tutarlı bir demokrat tutum gösteren komünist dostu sayılabilecek kadar ileri görüşlerle donanmış olan ilerici Türk aydınlarına, dünyanın çeşitli ülkelerinden örnekler de getirerek Kürt ulusunun ulusal demokratik haklarını ve bu uğurda mücadele vermenin önemini anlattığımızda, ve ezilen Kürt ulusal topluluğunun tüm haklarına sahip çıkmak için leninist bile olmak gerekmediğini, tutarlı bir Avrupa demokratının, bir hümanistin bile bunları savunduğunu söylediğimizde, hemen her defasında aldığımız cevap aynıdır: "Haklısın, ama kardeşim bu konu çok netamelidir, tehlikelidir. Bizde ordu böyle bir şeye asla müsamaha etmez. Sonra size yazık olur, sizi ezerler" vb.. vb..

Hele hele aynı ileri düzeydeki namuslu bir aydına ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının ayrılma hakkı olduğunu söylediğinizde, bunun Birleşmiş Milletler ilkelerinde, insan hakları evrensel bildirgesinde de böyle olduğunu, bu hakkı savunmak için bilimsel sosyalist olmaya gerek bulunmadığını söylediğinizde, konuştuğunuz tutarlı, ilerici aydın kendi tutarlılığı ile belki de sadece bu noktada çelişir ve "Yok, o kadarı da fazla" demekten kendini alamaz.

Türkiye'deki Kürt ulusal sorununda, geçmişteki Ermeni soykırımına, Kıbrıs problemine, Yunanistan'la Türkiye arasındaki gerginliğe ve benzeri konulara birçok ilerici aydının yaklaşımındaki milliyetçi motifler hep ezen ulus şovenizminin derin izlerinin ve resmi ideoloji tarafından yapılan şartlandırmaların sonucudur. Aynı şey, kuşkusuz ki, bilimsel sosyalist sınıf bilincine ulaşmamış işçiler için , kır küçük burjuvazisi, yoksul köylülük, yarı-proleterler için de sözkonusudur.

Hatta diyebiliriz ki, hakim ulus milliyetçiliğinin yarattığı tabuların ve şartlandırmaların bazı izleri ve çeşitli tonları kimi bilimsel sosyalist çevrelerin politikalarında bile yer yer gözlenmektedir. Örneğin bilimsel sosyalizmin ulusal sorun öğretisi ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunmayı, sadece savunmayı değil ezen ulusun işçileri, diğer emekçileri arasındaki milliyetçi tutumlara karşı ayrılma hakkının ajitasyonunu da yapmayı, ezen ulusun marksistlerinin önüne ulusal sorunla ilgili başlıca görevlerden birisi olarak koymuştur. Buna rağmen Türkiye'de bu konuda burjuvazinin yarattığı tabular öylesine güçlüdür ki Türkiye işçi sınıfı politik hareketi kapsamında olduğu halde ulusal sorun konusunda ürkek davrananlara ve bu tabulara karşı bilimsel görevleri ihmal edenlere rastlanmaktadır. Öte yandan Türkiye işçi sınıfı politik hareketinin bölünmüşlükten ve dağınıklıktan ileri gelen güçsüzlüğü ve gelişkin olmayan örgütlenme düzeyi de ulusal sorunda bilimsel sosyalist görevlerin güçsüz kalmasını getirmektedir.

Ne ki, işçi sınıfının iktidar mücadelesi bir bütündür. Bu bütünlüğün ideolojik temeli ise bilimsel sosyalizmdir. Bir işçi sınıfı partisi, bilimsel sosyalist öğretinin öngördüğü gereklerin bir kısmını yapıp, bir kısmını yapmamazlık edemez. Bilimsel sosyalist görevlere ve işçi sınıfının –dolayisiyle onun müttefiki olan diğer emekçi kitlelerin– nihai kurtuluşuna öncülük etmeye talip olanlar, bu iktidar mücadelesinin tüm teorik-ideolojik ve politik görevlerini BİR BÜTÜN OLARAK yerine getirmek zorundadırlar. Temel ideolojik ve politik görevlerin bir kısmından ödün verildi mi, veya konumuz somutunda, Türkiye'de ulusal sorun konusunda tabular vardır diyerek bu konudaki ideolojik ve politik görevler ikinci plana itildi mi, bu durumda bilimsel öğreti sulandırılmış olur. Ve oportünizm hamilelik gibidir, azı-çoğu olmaz.

Hele hele milliyetçilik gibi bilimsel sosyalizme ters düşen, onun enternasyonalist öğretisine aykırı olan bir konuda, üstelik de Türkiye ve Türk ulusu gibi milliyetçiliğin çeşitli tonlarının çok geniş kitleleri etkilediği bir ülkede, milliyetçiliğe ve onun kaynağındaki ezen ulus şovenizmine karşı kararlı ve katıksız bir mücadele verilmeden, bilimsel sosyalist öğretinin bir bütün olarak ve doğru enternasyonalist niteliğiyle kitleleri kucaklaması beklenemez. Milliyetçilik geçmişte pek çok ülkede oportünizme sapmış işçi sınıfı partilerinin başını yiyen başlıca etken olmuştur. Örneğin II. Enternasyonal partilerinin oportünizmi kendi ülkelerinin finans kapitalini birinci emperyalist savaşta destekleme düzeyine ulaşınca, bu partiler çökmüşlerdir ve çok geçmeden burjuva partilerine dönüşmüşlerdir. 20 nci yüzyılın ilk çeyreğindeki ikinci enternasyonal oportünizminin ve milliyetçiliğinin, yüzyılın son çeyreğinde bu kez

Avrupa Komünizmi biçiminde hortlaması ve bu partilerin anti-Sovyetizmin temelinin milliyetçilik olması, toplumdaki milliyetçi önyargılara oy kaygısıyla ödün verilmesi gene aynı kategoride değerlendirilmelidir.

Özellikle vurgulayalım ki, milliyetçiliğin en küçük bir izine en önemsiz gibi gözüken bir tortusuna dahi bilimsel sosyalizm saflarında asla ödün verilmemelidir.

Türkiye somutunda milliyetçilik konusu sadece Kürt ulusal sorunuyla ilgili değildir. Belki en fazla o noktada en çarpıcı biçimde açığa çıkmaktadır, ama Türk milliyetçiliği bu yazı serimizde saydığımız her alanda kendisini göstermektedir. Kürt ulusal hakları konusunda milliyetçiliğin izlerinden kurtulamayan pek çok ilerici, Kıbrıs konusunda da, Yunanistan sorununda da, Ermeni sorununda da, Sovyetler Birliği'ne karşı da aynı milliyetçiliğin başka tonlarını yansıtırlar. Örneğin Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını reddetmek ile Kıbrıs işgal edildiğinde –pek çok ilericinin yaptığı gibi– şovenist sevinç çığlıkları atmak, ya da bir Türk-Yunan gerginliğinde Yunan aleyhtarı kampanyayı başlatmak, veya devrim sonrasındaki Afganistan'da Amerikan patentli karşı-devrim hareketine karşı meşru yönetimin isteğiyle oraya SSCB yardımı gittiğinde emperyalizmin anti-Sovyetizm isterisine katılmak... vb.. hep aynı bütünün parçalarıdırlar ve bizim Türk aydınında bu hastalık bir hayli yaygındır.

Şovenizme ve milliyetçiliğe karşı mücadele doğrudan doğruya işçi sınıfının iktidar mücadelesinin vazgeçilmez bir bileşenidir.

Her kapitalist ülkenin işçi sınıfı partisi için geçerli bir gerçekliktir bu. Yukarıda örneğini verdiğimiz Avrupa Komünizminin temelindeki milliyetçilik bu gerçekliğin yeni bir kanıtıdır ve Avrupa komünizmi güderek anti-Sovyetizm bayrağıyla yola çıkan sözkonusu partiler, çok geçmeden leninizmi de inkâr etmişlerdir, proletarya enternasyonalizmini de yadsıyarak onu uluslararası dayanışma derekesine indirgemişlerdir.

Özellikle, milliyetçiliğin hayli güçlü olduğu, şovenizmin geniş kitleleri derece derece etkilediği Türkiye'de bu konudaki azami titizlik işçi sınıfı politik hareketi açısından daha da büyük önem taşımaktadır.

Dikkat edileceği gibi burjuvazinin bütün değişik kesimleri, sosyal demokrasiden, faşizme kadar bütün burjuva politik akımları *komünizm* 'in karşısına *milliyetçilik* sözüyle çıkarlar. Sosyal demokrat CHP komünizme karşı Atatürk'ün 6 oku ile saldırır ve "bizim milliyetçiliğimiz atatürk milliyetçiliğidir" der, AP "beynelmilel komünizm"e karşı milliyetçiyiz der, faşist MHP komünizme karşı turancı bir "Türk milliyetçiliği" güder, K. Evren faşizmi de darbenin ilk gününden başlayarak "Atatürk milliyetçiliği" adı altında komünizme gene bu açıdan saldırır.

Bilinçsiz emekçiler aynı şartlanmaların etkisiyle komünistleri "vatan haini" görürler ve kendilerinin milliyetçi olduğunu söylerler. Polis sorgularında, işkencelerinde polis, işkenceciler azılı birer milliyetçi olarak sanıklara saldırırlar.

Toplumsal ve siyasal yaşamın her kesiminde milliyetçiliğin böylesine azgın bir komünizm düşmanlığını görmek mümkündür. İşte bütün bu nedenlerden ötürü, milliyetçiliğe karşı amansız bir mücadele vermek, bilimsel sosyalizmin her şeyin ötesinde başlıca ideolojik mücadele görevidir. Madem ki, burjuvazi kendi paslı silahı anti-komünizm ile bize saldırırken milliyetçilik onun başlıca demagojisi olmaktadır, şu halde işçi sınıfının da burjuvaziye karşı verdiği üçlü mücadelesinde (ekonomik-politik ve ideolojik mücadelede) milliyetçiliğe karşı mücadele, burjuvaziye karşı verilen ideolojik mücadelenin en önemli bileşenlerinden birisidir.

Konumuz kapsamında şu önemli noktayı da hatırlatmak gerekiyor:

Bilimsel sosyalizmin enternasyonalist niteliği açısından, milliyetçiliğin her türlüsü işçi sınıfı ideolojisine yabancıdır. Çünkü milliyetçilik bir BURJUVA düşüncesidir. Bu gerçeklik istisnasız her ulusun marksistleri için geçerlidir. Sadece ezen ulusun değil, ezilen ulusun marksisti de kendi ulusu içindeki milliyetçiliğe karşı ideolojik mücadele yürütmek zorundadır.

Kuşkusuz ki, ezilen ulusun milliyetçiliği göreceli olarak ilerici ve demokratik bir öz taşır. Ama gene de ideolojik olarak bir burjuva düşüncesidir ve marksizme aykırıdır. Bilimsel sosyalist politik hareket ezilen ulusun milliyetçiliğinin politik plandaki bu göreceli ilericiliğini ve demokratikliğini gözardı edemez. Örneğin sömürge savaşlarında, emperyalist ülkenin komünist partisi kendi ülkesindeki milliyetçilik ile, sömürge ülkedeki milliyetçiliği asla aynı kaba koyamaz. Birincisinin bütün gericiliğini bilir, ikincisinin ilerici, anti-emperyalist yanını görür, ve her iki milliyetçiliği politik planda birbirinden ayırır. 1950' lerin Fransa'sında Fransız Komünist Partisi işte bu nedenle Cezayir milliyetçilerini, Vietnam milliyetçilerini Fransız milliyetçilerinden ayrı görmüş ikincilere karşı birincinin yanında olmuştur. 1920'lerin Yunanistan Komünist Partisi, işte bu nedenle işgalci Yunan milliyetçiliğine karşı, Türk milliyetçileri öncülüğünde verilen Türkiye Kurtuluş savaşını desteklemiştir. Aynı şekilde 1960' larda Angola Mozambik ve Gine Bissau uluslarının Portekiz sömürgecilerine karşı verdiği ulusal kurtuluş savaşlarında, Portekiz Komünist Partisi bu ezilen ulusların milliyetçiliği ile Portakiz milliyetçiliğini birbirinden ayırmıştır ve Portekiz sömürgeciliğine karşı ezilen ulusların milli burjuvazisini de içeren ulusal kurtuluş saflarında yer almıştır.

Ne var ki, bu, ezilen ulusların milliyetçiliği karşısında bilimsel sosyalistler sessiz kalırlar demek değildir. Bilimsel sosyalizm her şeyden önce sonuna kadar devrimci tek ideolojinin kendisi olduğunu bilir ve işçi sınıfı ideolojisinin yaygınlaşması için sonuna kadar çaba gösterir. Bu ideolojik çabalar, şüphesiz ki ezilen ulusun ilerici akımları içinde ideolojik olarak bilimsel sosyalizmin güçlenmesini, milliyetçiliğin etkilerinin azalmasını ve proletarya enternasyonalizminin yaygınlaşmasını öngörür.

Türkiye somutunda Kürt milliyetçiliği ilerici ve demokratik bir nitelik taşısa da, işçi sınıfı düşüncesi olarak bilimsel sosyalizmin ve proletarya enternasyonalizminin güçlenip yaygınlaşması açısından Kürt milliyetçiliğine karşı ideolojik mücadele vermek ideolojik bir görevdir. Esas düşman Türk burjuvazisidir ve onun milliyetçiliğidir. Bu asla tartışma götürmez. Ama ezen ulus milliyetçiliğine karşı verilen kararlı mücadele, Kürt milliyetçiliğinin ideolojik etkisini (ezilen ulus milliyetçiliğinin duygusal motiflerin de yardımıyla ezilen ulus aydınları arasında gelişmekte olan marksist düşünceyi etkilemesini görmezlikten gelmeyi getirmemelidir. Sayısız olaylar göstermiştir ki, ezilen ulus milliyetçiliğinin çok köleci ve tarihsel izler bıraktığı ülkelerde, daha sonra sosyalizm kurulsa bile, proletarya iktidarı büyük güçlüklerle karşılaşmaktadır. Örneğin bugün Polonya'daki karşı-devrim hareketinin başlıca ideolojik bileşeni, çok uzun yıllar ezilen milliyet, ezilen ulus olmanın toplumda bıraktığı milliyetçi izlerin emperyalizm ve yerli uşakları tarafından kullanılmasıdır. Tarihte uzun süre Çarlık Rusyasının despotizmi altında kalan Polonya'da milliyetçilik güçlü bir Rus aleyhtarlığı halini almıştı. 1917 Ekim Devrimi sonrasında ve İkinci Dünya Savaşı sonunda Polonya'nın kurtarılmasında SSCB iki kez büyük rol oynadığı halde kimi kitle kesimlerinde bu milliyetçiliğin etkileri tamamen kalkmamış olacak ki, bugünkü karşı-devrimci hareket anti-Sovyetik motiflerle ortaya çıkabilme cesaretini bulabilmiştir. Polonya marksistlerinin geçmişte güçlü milliyetçiliğe karşı yeterli bir ideolojik çaba verebilmiş olsalardı, Parti'nin karşı-devrimi bastırması daha kolay gerçekleşmiş olacaktı.

Bu yüzden, ezilen ulusun milliyetçiliğinin politik plandaki demokratik ve göreceli ilerici özelliklerini gözeterek, fakat herşeyin ötesinde bilimsel sosyalizmin ideolojik bağımsızlığını, enternasyonalist niteliğini, milliyetçiliğe karşıtlığını asla unutmayarak ideolojik görevler yerine getirilmelidir. Bu hem ezen ulus marksistleri hem de ezilen ulus marksistleri açısından önem taşımaktadır.

İttifaklar politikası müttefikler arasındaki ideolojik eleştiriye engel olmadığı için, ezilen ulusun emekçileri arasında enternasyonalist propaganda yapmak, ezilen ulus milliyetçileriyle merkezi otoriteye karşı ortak mücadeleye engel değildir.

Sonuç olarak,

Türk marksistleri de Kürt marksistleri de, milliyetçilik olgusunu çok iyi kavramak zorundadırlar. Türk şovenizmi ve milliyetçiliği burjuvazinin başımıza diktiği en önemli ideolojik engellerden birisi olarak durmaktadır.

Bu engel uzun vadeli, sabırlı bir ideolojik ve politik çabayla aşılabilir.

a) Bilimsel sosyalizmin ideolojik düşmanı burjuva ideolojisine ve Türk milliyetçiliğine,

b) Bunun yansımaları olan, Rus düşmanlığına, Rum ve Ermeni düşmanlığına,

c) Türklerin üstün ırk, üstün milliyet olduğu yolundaki ırkçı-şovenist görüşlere,

d) Başka ulusları küçümseyen her türlü şartlanmaya,

e) Tarihsel şartlandırmalara ve abartmalara,

f) Kurtuluş Savaşının anti-emperyalist özünün saptırılmasına, resmi bayramların şovenist ve anti-komünist demagoji, tehdit aracı yapılmasına,

g) Kürt ulusunun ulusal demokratik haklarının reddedilmesine ve "bölücülük" teranelerine,

h) Kürt milliyetçiliğinin Türk devleti ile Türk halkını adeta özdeş sayan ve merkezi otorite düşmanlığını nerdeyse Türk düşmanlığı haline getiren tutumlarına karşı ısrarlı bir çaba göstermek işçi sınıfı politik hareketinin başlıca ideolojik görevleri arasındadır.

MUMCU DA ÖZAL MODASINA UYDU

(Baştarafı 14. sayfada)

simlerinden oy alacak atraksiyonlar yapmıştır, Mumcu da Özalvari politikasıyla suret-i haktan görünme sevdasındadır.

Fakat ilerici güçler bilinçlidirler ve Özal'ın ne olduğunu bildikleri gibi, Mumcu'nun da tıynetini tanımaktadırlar. Bu nedenle, Bay Mumcu boşuna ümitlenmesin, ilerici güçler onu bağışlamayacaklardır. Turgut Özal "ellerini yıkayıp" 12 Eylül suçundan sıyrıldığını sanmaktadır. Mumcu da Bulgaristan'ı Papa suikastiyle suçladığını unutturma sevdasındadır. Ama nasıl ki Özal'ın asli misyonu devam edecekse, onu ehven-i şer sayanlar şer'in ehveni olmadığını kısa zamanda anlayacaklarsa, Uğur Mumcu da anti-Sovyetik misyonunu sürdürecektir.

REAGAN'IN GRENADA SEFERİ

(13. sayfadan devam)

suda fırtına kopararak örtbas etmeye uğraşıyorlardı.

Neki Reagan, bomba olayının hemen ertesi ve Grenada istilasının hemen arefesinde verdiği demeçte, "Bu olay ne denli kana susamış kaatillere karşı Amerikan değerlerini korumaya savaştığımızı göstermiştir. Lübnan'ın ve Orta Doğu'nun böyle ellere düşmemesi için ne gerekirse yapacağız ve Lübnan'daki barış

gücümüzü (!) geri çekmeyeceğiz," diyerek barış düşmanı gerici Beyaz Saray-Pentagon kliğinin Orta Doğu'da ne gibi saiklerle davrandığını, ne denli saldırgan niyetler beslediğini bir kere daha açıklamıştı.

Bu da gösteriyor ki –tüm uluslararası yasa ve kuralları ipe sapa gelmez gerekçelerle sorumsuzca çiğnemenin, vb. ötesinde– ABD'nin Grenada baskınını asıl anlamı şudur: Reaganlar, ABD emperyalizminin çıkarlarını koruma uğruna dünyanın neresinde olursa olsun (Karayipler'de, Orta Amerika'da, Orta Doğu'da ve ilerde daha başka yerlerde) halkların iradelerini haydutça çiğnemeye kararlıdırlar. Ve bu kararlılıklarını güçlerinin yettiği her yerde hayata geçirmekten perva duymayacak kadar da çılgınlaşmıştırlar. Attıkları her adım, emperyalizmin barış ve insanlık düşmanı saldırgan tıynetini biraz daha açığa çıkarmaktadır.

BARIŞ, İŞÇİ SINIFI, KOMÜNİSTLER

(Baştarafı 20. sayfada)

ni tip Amerikan orta menzilli füzelerinin yerleştirilmesine karşı çıkmağa çağırdı.

İsveç Komünist Partisi, bu yılın Mayıs ayında yeni kongresini "Barış ve Emek uğrundaki mücadele" sloganıyla düzenledi. Aynı zamanda İsviçre'li komünistler "Barış, Özgürlük, Dayanışma ve Sosyalizm" sloganıyla kongre yaptılar.

Amerikan komünistleri, Amerikan emperyalistlerinin planlarını maskeleyen Sovyet düşmanı anti-komünizm tehlikeli yalan propagandasının açığa vurulmasıyla ilgili olarak, üzerlerine özel sorumluluk düştüğünü kabul ediyorlar. Onlar, yurdun ilerici çevrelerini, son derece uyanık davranmaya çağırarak emperyalizmin "Sovyet tehlikesi" diye büyük yalanını açığa vurma önlemleri hazırladılar.

Onlarca ülkenin komünistleri anlıyor ki, dünyanın barışçı güçleri, günümüzün uluslararası hayatının gelişmesini kontrollerine almayı başarırlarsa, barış korunup pekiştirilebilir. Komünist ve işçi partilerinin barış felsefesi, zamanımızda termonükleer savaşın feci sonuçlarını kavrayışa, sosyalizmin zaferi için "savaş"a lüzum olmadığı inancına dayanmaktadır. Komünist ve işçi partilerinin barış felsefesi, dünya alanındaki güç dengesinin, sağduyu ile tahlil edilmesine dayanmaktadır.

Dünyadaki güç dengesi, sosyalist ülkeler, uluslararası komünist hareketi ve tüm barışsever devletlerle halkların çabalarının birleşmesi sonucunda savaşın önlenmesini mümkün kılıyor.

Komünist Partileri, yığınların savaş tehlikesine karşı mücadelenin geliştirilmesi için mümkün olan herşeyi yaparak, savaş tehlikesinden endişe duyan değişik politik ve toplumsal güçler arasında işbirliği yapılmasını istiyorlar.

SAHTE SEÇİMLERLE OLUŞAN PARLAMENTO GAYRİ MEŞRUDUR

(2. sayfadan devam)

mak imkanını verecek mi? Bunu ileride göreceğiz. Ama hemen altını çizelim: Özal işbaşına gelmiyor. Çünkü Cunta işbaşındadır ve bu "anayasa", bu kanunlar var olduğu sürece de Cunta işbaşında kalacaktır. Sosyal politikalar tümüyle Evren'de şahışlaşan Cunta tarafından deruhte edilecektir. Zaten Özal'ın da buna bir itirazı yoktur. Ekonomik politikayı Özal belirleyecektir. Ama bu konuda da nihai kararlar, tekelci burjuvazinin içindeki dengelerin işaret ettikleri ağırlıklar doğrultusunda, eğer Özal' ın istediği gibi değilse Özal "ikna" edilerek yine Cunta tarafından alınacaktır. Bundan kimse şüphe etmemelidir.

Özal'ın başbakan olmasıyla, askerin tedricen kışlasına çekilmekte olduğu ve rejimin sivilleşme yolunda önemli adımlar attığı iddiaları, kafa bulandırıcı olduğu için son derece tehlikelidir. MESS patronluğundan gelme Özal, başbakan yardımcılığı yaptığı dönemde, "ben Yüksek Hakem Kurulu'nun yerinde olsam bu kadar dahi zam vermem" diyecek ölçüde azılı bir işçi düşmanıdır. Bu nedenle önümüzdeki dönemde ekonomide Friedmancı politika tavizsiz uygulanacak ise Cunta'ya, onun şiddet ve baskısına en fazla ihtiyaç duyacak olan yine Özal'ın kendisidir. Kısacası faşizmin şimdi de parlamento kamuflajıyla sürdürülmesinde Özal'ın başbakanlığa getirilmesi bir anlamda cuk oturmuştur.

6 Kasım seçimlerinin, Türkiye'de "demokrasiye geçiş dönemine geçişin bir adımı" olduğu şeklindeki ihtiyatlı yaklaşımların dahi tamamen safsata olduğu bilinmelidir. Faşizm sürmektedir ve bu nedenle 6 Kasım öncesinde Türkiye demokrasi güçlerinin önündeki en acil görev olan Cunta'yı alaşağı etmek hedefi, 6 Kasım'dan sonra da geçerliliğini aynen korumaktadır. Hedefimiz, Cunta'yı, Evren'iyle, Cumhuriyet Konseyi adı verilen çetesiyle, sahte parlamentosuyla, azılı işçi düşmanı başbakan Özal'ıyla, tekmil uzantılarıyla devirip tarihin çöplüğüne, layık olduğu yere göndermektir.

BURJUVA MUHALEFET EFSANESİ

(7. sayfadan devam)

ceği aydınlığa çıkartılmakta ve nihayet Demokrat Türkiye yazarlarının yaklaşımlarının son tahlilde nasıl kaçınılmaz olarak burjuva muhalefetin değirmenine su taşımak sonucunu vereceği gösterilmektedir.

ilke

CİLT/14 – Sayı/79

* MİLİTARİZM VE SİYASİ DEMOKRASİ

Barış, İşçi Sınıfı, Komünistler

SBKP MK'nin "Komünist" adlı teorik ve politik dergisinin Ekim 1983 tarihli sayısından alınmıştır

Bugün tüm ülkelerin halkları, dünya barışının kaderi için tedirginlik duyuyor. İnsanlığın üzerine çöken tehlikenin kaynağı bellidir. Bu, sömürücü toplumun en saldırgan çevreleri, en başta da insanlığı nükleer yıkım gırdabına doğru ısrarla itmeye devam eden Amerikan emperyalizmidir.

Dünyanın şimdiki durumu, işçi hareketinin tüm kollarının, dünya savaşı tehlikesini bertaraf etmek ve insan uygarlığını kurtarmak için ek olarak yeni çabalar harcamalarını gerektiriyor. Bu görevleri başarmada komünistlere özel sorumluluk düşüyor. SBKP MK Genel Sekreteri Yuri Andropov'un söylediğine göre, nükleer savaş tehlikesi tüm komünist hareketin faaliyetlerinin başlıca özünü, yeni tarzda değerlendirmeye itiyor. Komünistler her zaman, insanın başka bir insanı ezmesi ve sömürmesine karşı mücadele vermişlerdir. Bugün de bundan başka, insan uygarlığının korunması, insanın yaşama hakkı uğrunda mücadele veriyorlar. Bugün komünistler, yığınları savaş tehlikesinin gerçekte nereden kaynaklandığının bilincine vardırmak amacını güderek, aynı zamanda Sovyetler Birliği'nin, sosyalist ülkeler topluluğunun girişimleriyle yapıcı önerilerinin özünü açıklamaya çalışıyorlar. Onlar, nükleer silah yarışının halk düşmanı mahiyetini gösteriyor; emperyalist propagandanın Sovyetler Birliği tarafından savaş tehlikesi ve "Sovyetler Birliği'nin askeri üstünlüğü" diye uydurmalarını açığa vuruyorlar. Komünistler, iki süper devlet kavramının uluslararası gerginliğin ve silah yarışının artmasından, Sovyetler Birliği ve Birleşik Amerika'nın güya eşit derecede sorumlu olduklarını iddia eden kavramın esaslılığını ve tehlikesini anlatıyor.

Örneğin Batı Alman Komünistleri, Federal Alman Cumhuriyeti'nin silah yarışında tırmanmayı sürdürmek ve Reagan yönetimi ile birlikte Nato'nun nükleer füze kararlarını uygulamak istemini açığa vuruyorlar. Alman Komünist Partisi, en geniş sosyal çevrelerle Federal Alman Cumhuriti'ne yeni tip Amerikan füzelerinin yerleştirilmesinin, Batı Alman hükümetinin resmi demeçlerine aykırı olarak, ülkenin topraklarından dünya savaşının başlatılması olasılığını oluşturacağından dolayı duyulan endişeyi gözönünde bulunduruyorlar.

Fransız Komünist Partisi, bir sıra önemli önerilerde bulundu. Mayıs 1982'de parti, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 2. Özel Silahsızlanma toplantısına katılanları, geniş kapsamlı bir silahsızlanma programını kabul etmeye, topyekun silahsızlanma, silah stoklarının azaltılması veya bu yöndeki kısmi önlemlerle ilgili problemler konulu tüm görüşmeleri desteklemeye çağırarak, Avrupa'da güven ve güvenliğin sağlamlaştırılması önlemleri ve silahsızlanma konusunda bir Avrupa Konferansı yapılmasını, değişik tür toplu imha silahlarının yasaklanmasıyla ilişiği olan tüm antlaşmaların onaylanmasını, nükleer denemelerin tamamen yasaklanmasını ve ilk olarak nükleer silah kullanılmamasını istedi. Fransız Komünist Partisi'nin girişimi üzerine bu yılın Haziran ayında, savaşa karşı hareketin ileri gelen militanlarının katılışıyla bir barış yürüyüşü düzenledi. Fransız Komünist Partisi, "Sovyetler Birliği'nin askeri üstünlüğü" diyen tezi reddederek, genel güç dengesi belirlenirken, Fransız ve İngiliz nükleer araçlarının da göz önünde bulundurulmasını zaruri buluyor.

Yunan Komünist Partisi, Yunanistan'daki Amerikan üsleri problemine birinci derecede önem vererek, bu üslerin bulunmasını, Yunanistan' ın ulusal bağımsızlığının çiğnenmesi olarak niteliyor. Yunan Komünist Partisi, yığınlara şunu açıklıyor: "Tüm ülkelerin halkları yurtlarında barış, silahsızlanma ve yumuşama konusunda talepler öne sürmekle, barış mücadelesine paha biçilmez katkı yapabilirler ve yapıyorlar da."

Avusturya Komünist Partisi'nin Ocak 1983'de yapılan konferansında kabul edilen açıklamada, tarafsız Avusturya'nın yumuşama ve silahsızlanma davasına daha büyük katkı yapması isteniyor. Haziran ayında yapılan Avusturya Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Toplantısı, Avusturya hükümetini ve parlamentosunu Batı Avrupa'yı ye-

(Devamı 19. sayfada)

kitle YAZIŞMA ADRESİ: Postfach 10 16 34, 41 Duisburg 1 – F.Almanya, Fiyatı: 50 T.L